

N:o 14.

Ank. till Riksd. Kansli den 2 April 1879, kl. 2 e. m.

*Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens
Åttonde hufvudtitel.*

(2:dra U. A.)

I afseende å Åttonde hufvudtiteln, innefattande anslagen till *Ecklesiastikdepartementet*, hafva vid innevarande riksmöte ifrågakommit de förändringar, hvilka här nedan omförmälas.

Kleresistaten.

1:o. I öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit och med hänvisande till hvad uti statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 1 och 2) i ämnet finnes meddeladt, hemställer Utskottet,

*Angående
prostetunna
för Boda
församling.*

att åt kontraktsprosten i Rättviks kontrakt må såsom *prostetunna* för Boda församling af Vesterås stift å anslaget till kleresistaten uppföras ett belopp af 14 kronor 35 öre, att årligen utgå från och med år 1880.

Universiteten.

2:o. Under denna rubrik har Kongl. Maj:t till en början föreslagit Riksdagen att dels till fyllande af årliga *vedbehofvet* för värmeledningen i *Upsala* universitets bibliotekshus och dels för aflönande af

*Angående
ifrågasatt anslag till ved
för Upsala
universitets
bibliotekshus
m. m.*

Bih. till Riksd. Prot. 1879. 4 Saml. 1 Afd. 11 Häft.

1

en maskinist och eldare för värmeapparaten skötande bevilja ett årligt anslag af tillhoppa 2,000 kronor.

Till stöd för denna nådiga framställning är i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 2) hufvudsakligen anfördt, att den ingenjör, hvilken konstruerat värmeledningen, beräknat den årliga bränsleåtgången för densamma till 80 famnar barrved; samt att universitetets skogsförvaltare i afgifvet embetsutlåtande intygat, att, då behörig hänsyn toges till skogarnes framtida bestånd, det för värmeledningen — utöfver förut till biblioteket anslagna 10 famnar — erforderliga belopp af 70 famnar barrved ej skulle kunna erhållas å sådana Kongl. Akademien tillhöriga skogar, från hvilka ved kunde utan allt för stor fraktkostnad införas till Upsala.

Enligt hvad vederbörande upplyst, kan den Upsala universitet tillhörande skogbärande mark anslås till vid pass 20,600 tunnland. Vidare har meddelats, att till akademistaten i Upsala utdelas årligen, då alla embets- och tjenstemännen längre eller kortare tid af läsåret äro i verklig tjensteutöfning, 620 $\frac{1}{2}$ storfamnar ved, hvarförutom för institutionerna, konsistoriihusen och auditorierna äro afsedda tillhoppa 292 famnar samt ytterligare 30 famnar komme att erfordras i följd af adjunkturernas förändring till e. o. professorer.

I betraktande af den vidsträckta areal skogbärande mark, universitetet alltså eger, har det synts Utskottet, som om det nu i fråga varande behovet af ved borde kunna utan statens mellankomst fyllas, helst hinder icke lärers möta att, derest så skulle vara oundgängligen nödigt, för ändamålet använda någon del af den betydliga vedquantitet, som, enligt hvad ofvan blifvit meddeladt, nu är för akademiens behof disponerad. Icke heller kan den i statsrådsprotokollet antydda större fraktkostnaden för införande af ved till Upsala från akademiens mer aflägsse belägna skogar utgöra tillräcklig anledning för beviljande af särskildt anslag till nu i fråga varande ändamål. Omförmälda olägenhet synes nemligen lätteligen kunna undanröjas på sådant sätt, att veden från dessa skogar försäljes och den inflytande köpeskillingen användes till anskaffning för universitetets räkning af ved från närmare belägna skogstrakter.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och då någon utredning rörande omöjligheten att med för universitetet tillgängliga medel bestrida aflöningen till maskinisten och eldaren icke blifvit förebragt, hemställer Utskottet,

att förevarande nådiga framställning icke må vinna Riksdagens bifall.

3:o. Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen, att det årliga anslaget för den *medicinskt-kemiska institutionen* vid universitetet i *Upsala* måtte höjas med 1,000 kronor.

Ang. höjning af anslaget till den medicinskt-kemiska institutionen vid universitetet i *Upsala*.

Då den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 3) meddelade utredning synts ådagalägga, att den äskade anslagsförhöjningen icke kan undvaras, utan att undervisningen vid institutionen måste inskränkas, hemställer Utskottet,

att årsanslaget för den medicinskt-kemiska institutionen vid universitetet i *Upsala* må höjas med 1,000 kronor.

4:o. Enär, enligt hvad i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 4) finnes meddeladt, de *kemiska laboratorierna* vid universitetet i *Lund* numera blifvit åtskilda och erhållit hvartera sin egen lokal, samt alltså en vaktmästare vid det nya laboratoriet icke lär kunna undvaras, hemställer Utskottet vidare, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit,

Ang. aflönning af en vaktmästare vid det medicinskt-kemiska laboratoriet vid universitetet i *Lund*.

att till aflönande af en vaktmästare vid det medicinskt-kemiska laboratoriet vid universitetet i *Lund* må beviljas ett årligt anslag af 600 kronor.

5:o. I öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit och under framhållande af den *histologiska undervisningens* betydelse och angelägenheten af densammas upprätthållande, hemställer Utskottet,

Ang. anslag till materiel för den histologiska institutionen vid universitetet i *Lund*.

att till materiel för den histologiska institutionen vid universitetet i *Lund* må anslås ett årligt belopp af 750 kronor.

6:o. Kongl. Maj:t har under denna rubrik slutligen föreslagit Riksdagen, att till aflönande af en konservator vid den *botaniska institutionen* vid universitetet i *Lund* bevilja ett årligt anslag af 750 kronor.

Ang. anslag till aflönande af en konservator vid den botaniska institutionen vid universitetet i *Lund*.

Enligt hvad af statsrådsprotokollet (Bil. 7 b sid. 4 och 5) inhemtas, är anledningen till förevarande anslagsbegäran att söka uti den omständighet, att Professoren J. Agardh tillkännagifvit sig vilja till universitetets i *Lund* botaniska institution öfverlemna de honom tillhöriga samlingar af herbarier och preparat af olika slag, som för närvarande förvaras i botaniska museet, dock med dervid fästadt vilkor att samlingarne för framtiden omsorgsfullt vårdades, i hvilket afseende Professor Agardh föreslagit, att den vid institutionen anställda amanu-

ens måtte förordnas till konservator med någon förhöjning i arvode utöfver amanuens-anslaget, hvarefter konsistoriet hos kanslersembetet begärt tillstånd att emottaga donationen, och i sammanhang dermed anhållit om beredande af ett årligt anslag å 750 kronor till aflöning för en konservator vid botaniska institutionen, hvars åliggande skulle blifva att utöfva vården öfver så väl den ifrågavarande som institutionens öfriga samlingar.

Då de ifrågavarande samlingarne vitsordats vara af synnerligt värde och det alltså måste vara önskligt att desamma förenas med den botaniska institutionens öfriga samlingar och omsorgsfullt vårdas, hemställer Utskottet,

att det af Kongl. Maj:t äskade anslag till aflöning af en konservator vid den botaniska institutionen vid universitetet i Lund, 750 kronor årligen, må af Riksdagen beviljas.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

Ang. anslag
till den histolo-
giska insti-
tutionen vid
Karolinska
institutet.

7:o. I öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, och under hänvisande till den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 5) förebragta utredning, hvilken syntes Utskottet tillfyllestgörande, hemställer Utskottet,

att till *materiel m. m.* för den *histologiska institu-
tionen vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet* må beviljas ett årligt anslag af 1,000 kronor.

Allmänna läroverken.

Ang. lärars
vid allmänna
läroverken
uppflyttning
i högre lön-
grad.

8:o. Enär en inom Ecklesiastikdepartementet uppgjord beräkning å de belopp, som för hvarje å stat uppförd lärarebeställning vid de allmänna läroverken, hvars innehafvare vore till uppflyttning i högre lönegrad berättigad, borde enligt de för sådan uppflyttning fastställda grunder från och med år 1880 utgå utöfver de för innevarande år anvisade löne-medel, gjorde det antagligt, att, efter afdrag af de besparingar, som genom äldre lärares afgång sannolikt uppkomme, en summa af 40,000 kronor, utöfver det nu utgående läroverksanslaget, blefve för ändamålet tillräcklig, har Kongl. Maj:t härför äskat en tillökning till

nämnda belopp i anslaget till elementarläroverken eller, såsom de, i enlighet med Kongl. Maj:ts nådiga stadga den 1 November 1878, numera böra benämnas, rikets allmänna läroverk; och då härvid ej varit något att erinra, hemställer Utskottet,

att för lärares vid allmänna läroverken uppflyttning i högre lönegrad enligt gällande grunder må anvisas 40,000 kronor att å allmänna läroverkens stat uppföras.

9:o. Kongl. Maj:t har föreslagit att, för utvidgning af det treklassiga läroverket i Göteborg till fullständigt realläroverk, med undervisning endast i de till reallinien hörande läroämnena, samt i sammanhang härmed inskränkning af det nuvarande å båda linierna fullständiga läroverket derstädes till fullständigt å latinlinien, med undervisning endast i de till denna linie hörande läroämnen, Riksdagen måtte, på det utvidgningen af det förra och inskränkningen af det senare läroverket måtte kunna ega rum till en början beträffande läroverkens fjärde och femte klasser, *dels* medgifva att, i den mån ledighet inträffade eller sådant eljest lagligen ske kunde, tre adjunktsbefattningar öfverflyttades från det nuvarande högre läroverkets stat till det treklassiga läroverkets, *dels* ock bevilja ett anslag af 1,250 kronor till höjande af de för rektors- och öfningslärare-tjänsterna vid sistnämnda läroverk bestämda aflöningsbelopp till likhet med lönerna för motsvarande tjänster vid femklassiga läroverk, allt under vilkor att vederbörande kommun förbunde sig att anskaffa och underhålla ändamålsenliga och lämpligt belägna lokaler för ett fullständigt realläroverk samt försåge dess rektor med bostad eller deremot svarande hyresersättning.

Ang. ordnande af läroverken i Göteborg.

Af den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 6—9) meddelade utredning inhemtas, bland annat, att förevarande nådiga framställning blifvit föranledd af en utaf domkapitlet i Göteborg i ämnet gjord underdånig hemställan; att till grund för denna hemställan åter legat en af rektor vid dervarande högre allmänna läroverk hos domkapitlet gjord framställning, deruti rektor anført att, då antalet lärjungar vid nämnda läroverk nu utgjorde 651, under det att treklassiga läroverket i Göteborg hade 81 lärjungar, sammanlagda antalet, eller 732, hvilket, att döma af de föregående årens erfarenhet, snarare komme att ökas än minskas, vore så stort, att af dessa läroverk lämpligen kunde bildas två högre läroverk, fullständiga, det ena blott på den klassiska, det andra endast på reala linien, samt så, att det förstnämnda läroverket

i sig upptoge alla de lärjungar inom klasserna IV—VII, som läsa latin, och realläroverket öfriga lärjungar inom samma klasser, samt att lärjungarne inom de tre nedersta klasserna fördelades så jemnt som möjligt mellan de båda läroverken.

Om det nämnda lärjungeantalet med dess nuvarande fördelning på linier och klasser lades till grund för beräkningen, visade sig, enligt en af rektor uppgjord tablå, att vid latinläroverket skulle erfordras för 397 lärjungar 15 läseafdelningar med 450 undervisningstimmar i veckan, och vid realläroverket för 335 lärjungar 12 läseafdelningar med 348 undervisningstimmar.

För de så ordnade läroverken behöfdes lönemedel å ordinarie stat till följande antal lärare och till nedanstående belopp, enligt nu gällande aflöningsgrunder:

a) Vid latinläroverket:

1 rektor	4,500 kronor.
7 lektorer	17,500 »
11 adjunkter	16,500 »
3 öfningslärare	2,750 »
<hr/>	
Summa	41,250 »

b) Vid realläroverket:

1 rektor	4,500 kronor.
3 lektorer	7,500 »
10 adjunkter	15,000 »
3 öfningslärare	2,750 »
<hr/>	
Summa	29,750 »

Den för de båda föreslagna läroverken erforderliga ordinarie löne-
staten utgjorde således 71,000 kronor. Då statsverkets nuvarande ut-
gifter för det högre och det 3-klassiga läroverket uppgå till följande
belopp:

a) för det högre läroverket:

1) ordinarie lönestat:

1 rektor	4,500 kronor.
7 lektorer	17,500 »
15 adjunkter	22,500 »
3 öfningslärare	2,750 »

Transport 47,250 kronor.

Transport 47,250 kronor.

2) extra anslag:

7 extra lärare	10,500	»	
1 d:o ritlärare	1,000	»	
			58,750 kronor.

b) för det 3-klassiga läroverket:

ordinarie lönestaten	6,900	»
----------------------------	-------	---

eller tillsammans för båda läroverken 65,650 kronor; så visade sig häraf, att genom den föreslagna anordningen skulle vid det högre läroverket besparas utgifter för aflöning af 4 ordinarie adjunkter 6,000 kronor, 7 extra lärare 10,500 kronor samt en extra ritlärare 1,000 kronor, eller tillsammans 17,500 kronor, äfvensom att kostnaden för berörda anordnings genomförande skulle med 5,350 kronor öfverstiga sammanlagda utgifterna för det å båda linierna fullständiga och det treklassiga läroverket.

Kongl. Maj:t, som ansett det sålunda väckta förslaget om upprättande i Göteborg af särskilda fullständiga latin- och realläroverk böra godkännas, har vid den föreslagna staten endast anmärkt, att realläroverket syntes i stället för en adjunkt behöfva en lektor mera än förslaget upptog, i följd hvaraf den beräknade kostnaden skulle ökas med 1,000 kronor, utgörande skilnaden mellan en adjunkts och en lektors aflöning enligt normalstat. Såsom vilkor för förslagets godkännande borde jemväl stadgas, att Göteborgs kommun förbunde sig att med det bidrag, som af realläroverkets byggnadsfond, eller af stiftets byggnadskassa i mån af tillgångar, nu eller framdeles kunde lemnas, anskaffa och underhålla erforderliga lokaler för det fullständiga realläroverket jemte bostad åt dess rektor.

Enär lämpliga lokaler för ett fullständigt realläroverk icke genast kunde vara att påräkna, har Kongl. Maj:t emellertid icke ansett nödigt att nu göra framställning till Riksdagen om anvisande af medel för ifrågavarande läroverks fullständiga upprättande, utan funnit tills vidare endast böra begäras hvad som vore erforderligt för det treklassiga läroverkets utveckling till femklassigt; och då staten för ett femklassigt läroverk i allmänhet upptog rektor, 5 adjunkter och 3 öfningslärare, af hvilka det treklassiga redan hade rektor, öfningslärare och 2 adjunkter eller kolleger, erfordrades för den sålunda ifrågasatta utvidgningen tre adjunkter jemte en förhöjning i aflöningen för rektors- och öfningslärares tjänsterna till likhet med motsvarande tjänster vid femklassiga läroverk. För de tre adjunktsbefattningarna skulle något

särskildt anslag icke behöfva anvisas, så framt det medgåfves, att en öfverflyttning finge ega rum till det treklassiga läroverket af lika många adjunksbefattningar ifrån det nuvarande högre läroverket, i den mån ledighet der inträffade eller sådant eljest kunde ske utan åsidosättande af någons lagliga rätt. En sådan öfverflyttning syntes vara så mycket lämpligare, som ej mindre än fyra af det högre läroverkets ordinarie adjunksbefattningar beräknats blifva obehöfliga vid latinläroverket. Det enda anslag af statsmedel, som erfordrades för det treklassiga läroverkets förändring till femklassigt, vore alltså ett belopp af 1,250 kronor till förhöjningen af rektors och öfningslärnarnes aflöning.

Grundsatsen om skiljande vid de allmänna läroverken af de båda bildningslinierna är otvifvelaktigt riktig och har äfven vunnit Riksdagens godkännande. Utskottet vill i sådant hänseende erinra, hurusom Riksdagen i underdånig skrifvelse den 16 Maj 1874, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, anfört, att den nära förening emellan de olika bildningslinierna, som dittills egt rum, syntes hafva utgjort ett hinder för undervisningens fullt ändamålsenliga bedrivande; att uppenbart vore, det ett tillbörligt tillgodo-seende af så väl den klassiska som den reala undervisningen endast stode att vinna genom bildningsliniernas fullständiga åtskiljande; samt att detta mål icke kunde fullständigt uppnås annat än genom upprättande af särskilda klassiska och särskilda reala läroverk.

I öfverensstämmelse med detta Riksdagens uttalande lär det nu föreliggande förslaget, dervid Utskottet ej funnit anledning till erinran, böra vinna Riksdagens bifall. Härvid torde dock böra uttryckligen framhållas, att, om än Göteborg, på grund af sin betydelse såsom rikets andra stad samt det stora lärjungeantalet i dervarande läroverk, otvifvelaktigt bör ega fullständiga så väl klassiska som reala läroverk, Riksdagen emellertid icke genom att bifalla upprättandet derstädes af sådana må anses hafva medgifvit, att behovet kräfver att på alla ställen, der fullständiga läroverk nu finnas, särskilda sådana för hvardera linien inrättas. I sådant hänseende yttrade 1874 års Riksdag uti ofvan åberopade underdåniga skrifvelse, att detta, oafsedt kostnaderna, syntes vara desto mera öfverflödigt, som det måste antagas, att den strängt vetenskapliga underbyggnad, som den klassiska bildningslinien vore afsedd att meddela, endast kunde tillgodogöras af ett ringare antal lärjungar, då deremot det stora flertalet bäst tillgodosåges genom den praktiska och allmänt medborgerliga bildning, som borde meddelas i de reala läroverken, på grund hvaraf, och då det vore sannolikt att, i den mån dessa senare försåges med dugliga och tillräckliga

lärarekrafter, de komme att tillvinna sig ökad förtroende, den klassiska undervisningen borde kunna bibringas vid ett betydligt ringare antal läroverk, än nu vore fallet.

Ett ytterligare uttalande i samma riktning gjordes af 1877 års Riksdag, som i underdånig skrifvelse den 24 Maj nämnda år, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, uttryckte den förväntan, att grundsatsen om de båda bildningsliniernas särskiljande snarast möjligt måtte verkliggöras genom indragning af öfverklasser å den klassiska linien vid de läroverk, der, till följd af större minskning i lärjungeantalet å nämnda linie, sådana indragning kunde låta sig verkställa och befinnas ändamålsenlig, för hvilken indragning vid åtminstone åtskilliga läroverk tidpunkten icke syntes vara särdeles aflägsen, enär, oaktadt pröfning i latinska språket inginge bland fordringarne för de akademiska embetsexamina, likväl under de senaste åren tillökningen i lärjungeantalet vid elementarläroverken varit högst betydlig å den reala linien, under det att å den klassiska antalet varit i det närmaste oförändradt.

Under fortsatt vidhållande af Riksdagens sålunda otvetydigt gjorda uttalanden, hemställer Utskottet emellertid, på grund af hvad ofvan blifvit anfördt,

att Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning må vinna Riksdagens bifall och alltså anslaget till allmänna läroverken höjas med 1,250 kronor.

10:o. På Kongl. Maj:ts derom gjorda framställningar har Riksdagen beviljat dels år 1874 ett anslag af 6,900 kronor till upprättande af de tre lägsta klasserna af ett fullständigt elementarläroverk i Stockholm med undervisning endast å reala linien, dels år 1877 för samma läroverks utveckling till och med femte klassen ytterligare 5,600 kronor, hvarjemte af det anslag, som vid sistlidna års riksdag anvisades till förhöjning af teckningslärarnes vid rikets allmänna läroverk aflöning, ett belopp af 150 kronor beräknades för teckningsläraren vid detta läroverk.

Ang. fullständigt upprättande af realläroverket i Stockholm.

Enär af i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 10) angifna skäl undervisningen vid detta läroverk borde från och med läsåret 1880 utsträckas till alla klasserna, har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att till fullständigt upprättande af Stockholms realläroverk med rektor, 4 lektorer, 7 adjunkter och 3 öfningslärare anvisa, utöfver hvad redan blifvit för läroverket beviljadt, ett belopp af 15,100 kronor såsom förhöjning i anslaget till de allmänna läroverken.

För omförmälda lärares aflöning skulle kostnaderna blifva följande:

rektor	4,500	kronor.
4 lektorer à 2,500	10,000	„
7 adjunkter à 1,500	10,500	„
1 lärare i gymnastik	1,000	„
1 „ i teckning	1,000	„
1 „ i musik	750	„
		eller tillsammans 27,750 kronor.

Om härifrån afdrages det belopp, 12,650 kronor, som förut blifvit för läroverket anvisadt, så återstår ett behof af 15,100 kronor för läroverkets fullständiga upprättande.

Då härvid ej varit något att erinra, får Utskottet, med hänvisande till den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 10 och 11) förebragta ytterligare utredning, hemställa,

att Riksdagen må, med bifall till förevarande nådiga framställning, höja anslaget till de allmänna läroverken med 15,100 kronor.

*Ang. fortsatt
utveckling af
läroverket i
Sundsvall.*

11:o. På sätt Kongl. Maj:t föreslagit och under åberopande af den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 11 och 12) meddelade utredning, enligt hvilken hela lärarestaten för det fullständiga läroverket i Sundsvall skulle komma att utgöras af rektor, 4 lektorer, 6 adjunkter och 3 öfningslärare, eller samma antal lärare, som för detta läroverk fans upptaget i det förslag till normalstat, hvilket åtföljde Kongl. Maj:ts nådiga proposition till 1874 års Riksdag rörande förändrad organisation af rikets elementarläroverk, hemställer Utskottet vidare,

att för allmänna läroverkets i Sundsvall fortsatta utveckling till fullständigt å reallinien med ofvan uppgifna antal lärare må beviljas en förhöjning af anslaget till de allmänna läroverken med 7,850 kronor.

*Ang. ifrågasatt
inrättande af ett all-
mänt läro-
verk i Motala.*

12:o. Kongl. Maj:t har under denna anslagsrubrik vidare föreslagit Riksdagen att för upprättande af ett treklassigt allmänt läroverk i Motala med rektor, två kolleger och tre öfningslärare höja anslaget till allmänna läroverken med ett belopp af 6,900 kronor, under vilkor att kommunen förbunde sig att anskaffa och underhålla de för ett sådant läroverk erforderliga byggnader och lokaler samt att åt läroverkets rektor tillhandahålla boställe eller deremot svarande hyresersättning.

Till stöd för denna nådiga framställning är i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 12 och 13) anfördt, bland annat, att Motala köpings kommun, som numera genom nådigt bref den 3 Oktober 1878 erhållit stadsrättigheter, enligt officiella intyg har en folkmängd af 1,820 personer, samt att folkmängden i Motala landtkommun utgör 7,443, äfvensom att lärjungar med all sannolikhet kunde påräknas från närmast angränsande områden, helst de goda kommunikationerna medelst både kanal- och jernväg underlättade förbindelsen med ett läroverk i Motala.

Sistnämnda omständighet synes emellertid kunna med lika om icke bättre rätt åberopas såsom skäl för att icke för närvarande inrätta något allmänt läroverk i Motala.

Afståndet från denna stad till Vadstena, der femklassigt läroverk är inrättadt, tillryggaläggas genom den numera inrättade jernvägsförbindelsen på vid pass en timme. Likaledes är Motala genom en omkring 6 mil lång jernväg förenadt med Linköping, der fullständigt elementarläroverk finnes; och synes alltså behovet af upprättandet af det ifrågavarande nya läroverket icke kunna vara särdeles trängande. Enligt Utskottets förmenande är det dessutom icke skäl att för mycket öka antalet af de treklassiga elementarläroverken. Vida riktigare och mer ändamålsenligt synes det vara att utveckla och förbättra folkskolorna, så att dessa kunna blifva lämpliga jemväl för mindre städer och köpingar.

På grund häraf och i betraktande dessutom af nödvändigheten att under nuvarande förhållanden noga tillse, hvilka utgifter må kunna undvikas, har Utskottet funnit sig böra hemställa,

att förevarande nådiga framställning icke må vinna Riksdagens bifall.

13:o. Uti särskilda inom Andra Kammaren väckta, till Utskottets behandling öfverlemnade motioner har föreslagits, af Herr *Olof Andersson* i Lyckorna (motion N:o 23), att Riksdagen ville bevilja erforderligt anslag för utvidgning till femklassigt af *Engelholms* treklassiga läroverk; och af Herr *J. Sandvall* (motion N:o 97), att Riksdagen måtte för sin del besluta, att *Hjo* tvåklassiga pedagogi, under enahanda villkor, som för beviljandet af dylika anslag hittills stadgats, måtte till treklassigt allmänt läroverk förändras, samt bevilja härför erforderliga anslag.

Ang. ifrågasatt utvidgning af allmänna läroverket i Engelholm och af pedagogien i Hjo.

Båda de ifrågavarande städerna hafva emellertid särdeles lätt samfärdsel med andra städer, der allmänna läroverk finnas inrättade. Så åtgår för resa på jernväg från Engelholm till hvardera af städerna

Helsingborg och Landskrona, af hvilka den förra har fullständigt och den senare femklassigt läroverk, allenast omkring två timmar; och hvad Hjo beträffar, är denna stad genom jernväg förbunden med de icke särdeles aflägsset derifrån belägna städerna Skara med fullständigt, Sköfde med femklassigt och Falköping med treklassigt läroverk.

Vid sådant förhållande, och då Utskottet dessutom vidhåller den ofta uttalade åsigten, att Riksdagen endast efter af Kongl. Maj:t i ämnet gjord framställning och sedan behörig utredning blifvit af vederbörande verkställd bör vidtaga åtgärder i ärenden af förevarande beskaffenhet, har Utskottet icke kunnat motionärernes förslag understödja; hemställande alltså Utskottet:

a) att Herr Olof Anderssons omförmälda motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda; och

b) att Herr J. Sandvalls ofvanberörda förslag icke heller må vinna Riksdagens bifall.

Ang. öskad
förhöjning i
hyresersätt-
ningen åt
rektor vid all-
männa läro-
verket i
Vesterås.

14:o. Sedan *Rektorn vid allmänna läroverket i Vesterås L. Mossberg* i en till Kongl. Maj:t ingifven skrift i underdånighet anhållit, att, enär den *hyresersättning* af 500 kronor för år, hvilken, jemlikt Kongl. brefvet den 29 Juni 1866, blifvit rektor vid nämnda läroverk tillerkänd, sedermera till följd af hyornas stegring visat sig vara otillräcklig, förhöjning i berörda hyresersättning måtte beviljas med 100 kronor om året, att utgå från och med den 1 April 1875, från hvilken tid hyran för den lokal, sökanden för närvarande bebodde, blifvit höjd från 500 till 600 kronor, har Kongl. Maj:t, enär beloppet af nämnda ersättning alltså numera vore otillräckligt, hos Riksdagen gjort nådig framställning om detta belopps höjande på ofvan angifna sätt, hvarigenom anslaget till allmänna läroverken skulle ökas med 100 kronor.

Ifrågavarande hyresersättning beviljades, efter derom aflåten nådig proposition, vid 1865—1866 årens riksdag af den anledning, att staden Vesterås jemlikt Kongl. resolution den 10 Mars 1865 förklarats icke kunna åläggas att till rektor vid dervarande läroverk upplåta embetsgård eller utgifva hyresersättning, och på det att bemälda rektor icke derigenom skulle gå i mistning af en löneförmån, som i allmänhet tillkomme rektorer vid rikets elementarläroverk. Af berörda nådiga resolution, hvilken varit för Utskottet tillgänglig, har Utskottet inhämtat, att genom en Kongl. resolution af den 3 Oktober 1766 blifvit förklaradt, det Rector scholæ i Vesterås borde rätteligen hafva den så kallade Probegården, hvilken år 1625 af enskild person till skolan donerats, till embetsgård, och att densamma borde för domkyrkans medel byggas,

utan att Vesterås stad eller borgerskapet derstädes finge dermed besväras; att emellertid domkyrkan, med anledning af nämnda gårds otjenlighet till bostad för rektor, i senare tider sjelf densamma disponerat och i stället, i enlighet med Kongl. Maj:ts utslag den 31 Mars 1832, utgifvit hyresersättning, hvilken genom Kongl. bref den 23 Juli 1856 från rektor till statsverket indragits; samt att domkyrkan sedermera, enär dess medel ansetts böra oafkortadt vara för dess underhålls- och förvaltningskostnader att tillgå, blifvit genom Kongl. bref den 31 Oktober 1862 från vidare utgifvande af nämnda ersättning befriad.

Hvad sålunda blifvit anfördt har synts Utskottet otvetydigt ådaga-lägga, att domkyrkan på ordnandet af denna angelägenhet skördat ej ringa vinst, i det densamma först fått för eget behof disponera den af enskild person till Vesterås skola donerade gården och sedermera lyckats blifva befriad från skyldigheten att utgifva den ersättning, som såsom vederlag härför blifvit henne ålagd. Vid sådant förhållande förefaller det nog egendomligt att, på sätt statsrådsprotokollet gifver vid handen, domkyrkan nu höjt hyran för den henne tillhörande lägenhet, hvilken är upplåten till bostad åt nuvarande rektor vid läroverket i Vesterås; och Utskottet kan icke finna någon giltig anledning, hvarför statsverket skulle ytterligare betungas allenast på det domkyrkan skulle komma att draga än större fördel af sitt förvärfvande af den till bostad åt rektor donerade gården. Tvärtom bör, enligt Utskottets förmenande, derest den af statsmedel nu utgående hyresersättningen befinnes otillräcklig, domkyrkan af sina medel göra det tillskott, som må vara erforderligt, och på sådant sätt komma att åtminstone i någon mån gifva vederlag för den fördel hon förskaffat sig genom det ofvan omförmälda förvärfvet af den donerade fastigheten.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts hemställer Utskottet,

att förevarande nådiga framställning icke må vinna
Riksdagens bifall.

15:o. Kongl. Maj:t har föreslagit att, mot det att en i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 a) omförmäld fond, hvaraf räntemedel till belopp af 2,939 kronor 96 öre för närvarande utginge såsom inberäknade i aflöningen för lärare vid allmänna läroverken i Filipstad och Åmål, blefve, jemte de å fonden uppkomna besparingar och ränta derå för år 1880, vid samma års slut till statsverket öfverlemnad, anslaget till allmänna läroverken måtte höjas med nämnda belopp, 2,939 kronor 96 öre.

Af den i nämnda statsrådsprotokoll förebragta utredning inhemtas, bland annat att enligt nu gällande stat för läroverken i Filipstad och

*Ang. öfver-
lemnande till
statsverket af
en fond m. m.*

Åmål äro i åtskilliga lärares löner inberäknade »inom kolumn specificerade inkomster» till belopp af 1,427 kronor 34 öre vid det förra läroverket och 1,512 kronor 62 öre vid det senare eller tillhopa 2,939 kronor 96 öre; — att dessa inkomster utgöra räntemedel efter 5 procent dels å ett kapital af 39,997 riksdaler 24 skillingar banko eller 56,996 kronor 25 öre, som under år 1834 från statsverket utbekommits, dels ock å ett ytterligare kapital af 1,201 rdr 47 sk. banko eller 1,802 kronor 97 öre, hvilket på grund af Kongl. brefvet den 15 December 1837, efter det anmälan blifvit gjord derom, att tillgångarna för Åmåls skola blifvit uti domkapitlets uppgift af den 31 mars 1832 med 60 rdr 4 sk. 9 rst banko för högt beräknade, jemväl från statsverket erhållits; samt att, enligt hvad räkenskaperna för år 1877 utvisa, omförmälda, under domkapitlets i Karlstad förvaltning stående fond vunnit den tillväxt, att densamma då utgjordes af:

räntebärande kapital	61,100: —
räntefordran	324: 78.
fordran beroende på afskrifning	2,008: —
innestående å giroräkning	902: 71.
<hr/>	
Kronor 64,335: 49.	

Då den föreslagna förändringen otvifvelaktigt kommer att leda till förenkling i förvaltning och redovisning, får Utskottet under erinran, hurusom Riksdagen, i enlighet med Utskottets hemställan, beräknat beloppet af inkomstiteln »Extra uppbörd» under förutsättning af Riksdagens bifall till Kongl. Maj:ts förslag om öfverlemnande till statsverket af nu ifrågavarande fond, — Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning till bifall förorda.

Vid behandling af denna fråga har Utskottets uppmärksamhet emellertid fästats derå, att vid andra läroverk finnas fonder af enahanda beskaffenhet, som ofvan nämnda till indragning nu föreslagna; på sätt af följande utredning närmare inhemtas.

Sedan Rikets ständer, enligt underdånig skrifvelse den 12 Mars 1830, beviljat årligen intill näst derpå följande riksdag för läroverken ett nytt anslag å 42,000 rdr banko, beräknadt att användas till af behofvet högt och länge påkallad löneförbättring åt elementarläroverken, förordnade Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 22 December 1831, att af dessa medel skulle utgå:

a) redan beviljadtt anslag till nya elementarskolan i Stockholm, 6,800 rdr banko samt löneförbättring åt förut befintlige lärare vid de gamla elementarläroverken:

b) arfvoden till gymnasier och vissa skolors rektorer, då de afstode dittills brukliga terminspenningar af lärjungarne;

c) löner vid de gamla gymnasier ått nya lärare i naturvetenskap, främmande lefvande språk, gymnastik och teckning;

d) löner vid gamla fullständiga lärdomsskolor ått nya lärare i främmande lefvande språk och i gymnastik; samt

e) löner ått lärare vid 1) de redan utlofvade nya skolorna i *Eskilstuna* och *Åmål* med tre lärare hvardera och i *Haparanda* med två lärare, utom en kantor på hvardera stället; 2) en föreslagen ny *kathedralskola i Lund* med tolf lärare samt en mindre skola i *Filipstad* med tre lärare, kantorerna på båda dessa ställen oräknade; och 3) den till upptagning bland elementarläroverken anmälda skolan i *Åsersund*, beräknad endast till två lärare utom kantor;

hvarjemte Kongl. Maj:t stadgade bland annat, att, med undantag af rektorernas embetsgårdar eller fria boningsrum eller motsvarande hyresmedel, skulle alla särskilda löneförmåner af präbendepastorat, präbendehemman, hemmansräntor, embetsgårdar, boställen eller vederlag derför, tomter och jordar eller andra lägenheter, boningsrum, hushyror och enskilda anslag med flera lokala fördelar, som gymnasie- och skollärare åtnjöte, jemte sportler i vissa fall beräknas innehafvarne såsom inkomst och betaga dem eller förminska den löneförbättring, hvilken, förutan dylik förmån, bort tillfalla dem ej mindre än deras vederlikar, hvilka inga sådana särskildt åtnjöte; att den nya löneregleringen, som icke borde taga sin början förr än med den 1 Maj 1831, skulle omfatta under det första påföljande ecklesiastikåret endast löneförbättring ått redan befintliga lärare och tjenstemän vid elementarläroverken, men ingen utbetalning till här ofvan under b) c) d) och e) uppräknade ändamål; att de från den 1 Januari 1830 till den 1 Maj 1832 således uppkommande besparingar på det nya anslaget skulle sedermera användas såsom fruktbärande kapital, hvilket skulle öfverlemnas till vederbörande konsistoriers förvaltning och med räntan hvaraf lärare komme att aflönas; att till räntebärande kapital för löneförbättring eller till andra tillfälligtvis uppkommande lika viktiga behov för elementarläroverken skulle användas de besparingar på anslaget, hvilka efter den första Maj 1832 och intill dess ständig löningsstat hunne fastställas möjligen kunde uppkomma; att de lönebesparingar, som i stiften uppkommit dels på öfverskotten å 1819 års interimssat och dels genom de indragningar, som i följd af densamma egt rum, och befunnes, odisponerade skulle, till det belopp de utgjorde den 1 Maj 1832,

jemväl såsom räntebärande kapital för framtiden begagnas till lärares aflöning; att de till skolverkets behof förut anslagna tillgångar, eller andra tillfälliga besparingar, hvilka enligt 1819 års interimssat bort under konsistoriernas vård och ansvarighet samlas och förvaltas för att till förefallande utgifter upå derom skeende anmälan och efter Kongl. Maj:ts nådiga pröfning vara att tillgå, borde äfven begagnas; samt att de tillgångar, hvilkas användning till bildande af nödig lönefond för Lunds stifts elementarläroverk Kongl. Maj:t den 24 Mars 1824 i nåder gillat samt läroverkskomitén jemväl påräknat af helgonskyld, skolhemmansarrenden, indragna kyrkoinspektorslöner och stipendiemedel, äfvensom den af komitén likaledes påräknade Visingsöfonden i Vexjö stift skulle i många inträffande ledigheter användas till elementarläroverkens behof i dessa stift och statsverkets bidrag dertill i samma förhållande besparas för att på andra orter användas.

Enligt en af Statskontorets riksbokslutsbyrå den 27 Mars detta år meddelad uppgift rörande de medel, hvilka ingå uti vissa lärares och bibliotekariers vid de allmänna läroverken efter stat beräknade löner och sålunda föranleda till minskning i kontanta statsanslaget, uppgå dessa medel årligen till ett belopp af ej mindre än 43,155 kronor 49 öre.

Då sålunda vid flera läroverk finnas fonder af liknande beskaffenhet med den, som varit för läroverken i Åmål och Filipstad afsedd, samt denna fond nu föreslagits till indragning, synes enahanda åtgärd jemväl böra vidtagas med de öfriga, helst derigenom otvifvelaktigt skulle vinnas enkelhet i bokföringen och redovisningen, då mycken omgång och mångskrifveri naturligen måste förorsakas deraf att de i lärarnes löner ingående, ofvan omförmälda särskilda medel äro fördelade i ofta mycket små belopp, ända ned till omkring en krona och derunder.

Visserligen lära de i fråga varande fonderna delvis hafva tillkommit genom enskilda donationer; men den verkställda utredningen har likväl gifvit vid handen att t. ex. Eskilstuna läroverks fond, utgörande vid 1877 års slut 34,534 kronor 72 öre, ursprungligen blifvit bildad genom statsmedel till belopp af 15,746 rdr 32 sk. banko, som af Statskontoret år 1834 utbetalts till domkapitlet i Strengnäs; samt att i Askersunds läroverks fond, hvilken vid 1877 års slut uppgick till 13,064 kronor 40 öre, ursprungligen ingingo statsmedel 3,000 rdr banko, och enskildes sammanskott 5,000 rdr banko; äfvensom slutligen att flerstädes under rubriken donationsmedel befintliga tillgångar ursprungligen tillkommit genom de enligt ofvan åberopade nådiga bref anvisade statsmedel.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och då det synes önsk-

värddt, att alla de fonder, som äro af enahanda beskaffenhet med ofvan nämnda till indragning nu föreslagna, blifva till statsverket öfverlemnade och i stället anslag till belopp, motsvarande fondernas afkastning, å allmänna läroverkens stat uppförda, har Utskottet ansett sig böra föreslå Riksdagen att i underdånighet anhålla, det erforderlig utredning i ämnet måtte blifva verkställd samt Riksdagen derefter få emotse den nådiga framställning, hvartill omständigheterna må finnas föranleda.

Utskottet hemställer alltså,

a) att, mot det att den i ofvannämnda statsrådsprotokoll omförmälda fond, hvaraf räntemedel till belopp af 2,939 kronor 96 öre för närvarande utgå såsom inberäknade i aflöningen för lärare vid allmänna läroverken i Filipstad och Åmål, varder, jemte de å fonden uppkomna besparingar och ränta derå för år 1880, vid samma års slut till statsverket öfverlemnad, anslaget till allmänna läroverken må höjas med nämnda belopp, 2,939 kronor 96 öre; och

b) att Riksdagen må i underdånig skrifvelse anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta genom vederbörande verkställa en fullständig utredning i här ofvan af Utskottet omförmälda hänseenden samt derefter till Riksdagen göra den nådiga framställning, hvartill omständigheterna må finnas föranleda.

Folkundervisningen.

16:o. Med anledning deraf att, enligt en inom Ecklesiastikdepartementets afdelning för folkskoleärenden uppgjord beräkning, för verkställande af den uppflyttning till högre lönegrad, som tillkommer de vid folkskolelärareseminarierna anstälde rektorer, adjunkter och teckningslärare, komme att erfordras från och med år 1880 ett belopp af 5,800 kronor, har Kongl. Maj:t föreslagit, att för lärares vid folkskolelärareseminarierna uppflyttning i högre lönegrad enligt gällande grunder anslaget till dessa seminarier måtte ökas med omförmälda belopp; och, då ifrågavarande utgifter äro af fortvarande natur, hemställer Utskottet,

Ang. seminarielärares uppflyttning i högre lönegrad.

att Riksdagen må, med bifall till förevarande nådiga framställning, höja ordinarie anslaget till folkskolelärareseminarierna med 5,800 kronor.

Ang. seminariet i Norrland för folkskolelärarinnor m. m.

17:o. I enlighet med Kongl. Maj:ts nådiga framställning beviljade Riksdagen år 1878 för inrättande af ett seminarium i Norrland för qvinliga elever en förhöjning af 8,900 kronor i anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande och en förhöjning af 5,000 kronor i anslaget till stipendier för seminarieelever.

De för detta ändamål då begärda anslag utgjorde endast hälften af det årsanslag, som beräknades vara behöfligt för uppehållande af berörda seminarium, hvilket först med höstterminen innevarande år skall träda i verksamhet; och då från och med 1880 undervisningen komme att fortgå under så väl vår- som hösttermin, i följd hvaraf en motsvarande tillökning i anslaget blefve erforderlig, har Kongl. Maj:t föreslagit, att för uppehållande af nämnda seminarium måtte beviljas förhöjning med 8,900 kronor i anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande och med 5,000 kronor i anslaget till stipendier för seminarieelever.

I sammanhang med denna nådiga framställning, hvilken lärer böra i enlighet med senaste Riksdags beslut bifallas, har Utskottet behandlat ett af Herr *Carl Anders Larsson* i en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 24) gjordt förslag derom, att hela nuvarande anslaget till stipendier för seminarieelever, 70,000 kronor, måtte indragas; men, då motionären till stöd härför endast anført, att man från vissa håll förspört, att ett mindre samvetsgrant förfarande skulle ega rum vid utdelningen af de ifrågavarande stipendierna, samt att seminarieeleverna numera, då de erhålla tjänster, komma i åtnjutande af högre löneförmåner, har Utskottet, som hvarken varit i tillfälle att pröfva grunden för motionärens uppgift angående de brister, som skulle ega rum i fråga om fördelningen af stipendierna eller kunnat finna att dessa nu mer än förr äro obehöfliga, icke kunnat motionärens förslag understödja.

Utskottet hemställer alltså,

a) att för uppehållandet af seminariet i Norrland för qvinliga lärjungar må beviljas förhöjning med 8,900 kronor i anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande och med 5,000 kronor i anslaget till stipendier för seminarieelever; och

b) att Herr *Carl Anders Larssons* omförmälda förslag må af Riksdagen lemnas utan afseende.

Ang. höjning af anslaget för lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor.

18:o. Under återopande af den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 15 och 16) förebragta utredning rörande otillräckligheten af det

i riksstaten för närvarande till 2,000,000 kronor uppförda förslagsanslaget för *lönstillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor*, får Utskottet, i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, hemställa,

att nämnda förslagsanslag må höjas med 260,000 kronor.

Gymnastiska centralinstitutet.

19:o. Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, med godkännande af den i statsrådsprotokollet intagna *stat för Gymnastiska centralinstitutet*, för dess tillämpning bevilja en tillökning i institutets ordinarie anslag med 10,250 kronor, äfvensom medgifva, att villkoren för vederbörande löntagares skyldighet att vid tjänstledighet afstå de i aflöningen ingående tjänstgöringspenningar till vikarie finge af Kongl. Maj:t bestämmas.

Ang. ny stat för Gymnastiska centralinstitutet.

Institutets nu varande ordinarie anslag utgör, inberäknadt 2,000 kronor till stipendier åt elever, 29,400 kronor och är, enligt den för läroanstalten nu gällande, af Kongl. Maj:t den 4 Mars 1864 fastställda stat, på följande sätt fördeladt:

Öfverläraren å pedagogiska afdelningen, lön	kronor	4,000: —
D:o å militära d:o, d:o	”	4,000: —
D:o å medicinska d:o, d:o	”	3,000: —
Arfvode åt den af lärarne, som innehar föreståndarebefattningen	”	400: —
Anm. Derest öfverläraren å militära afdelningen innehar annan allmän befattning, skall hans lön vid institutet minskas med ett mot aflöningen vid den andra befattningen svarande belopp, dock icke till lägre än 3,000 kronor.		
En lärare, den äldste, lön	”	2,200: —
En d:o d:o	”	2,000: —
En d:o, den yngste, d:o	”	1,800: —
En lärarinna d:o	”	1,000: —
En d:o d:o	”	800: —
Extra lärare och lärarinnor, till det antal direkti- onen bestämmer, tillhopa	”	3,000: —
Sekreteraren och räkenskapsföraren hos direktionen, arfvode	”	750: —
Vaktmästaren, lön	”	550: —

Transport kronor 23,500: —

	Transport	kronor 23,500: —
Portvakten, d:o	„	350: —
Underhåll och remontering af en häst för voltige- öfningarne	„	500: —
Ved och lysning med gas	„	2,000: —
Underhåll af materielen och samlingarne samt diverse utgifter	„	1,050: —
Till stipendier för institutets civile elever	„	2,000: —
Summa kronor		29,400: —

Å öfverlärares, lärarnes och lärarinnornas löner äfvensom å arf-
vodet till sekreteraren har sedan år 1875 utgått dyrtidstillägg med 20
procent, eller tillhopa 3,910 kronor. Dessutom har öfverlärares på den
medicinska afdelningen, enär hans åligganden befunnits vara lika om-
fattande som de andra öfverlärares, och tid icke lemnats honom öfrig
att under läroterminerna idka enskild praktik, fått, af de till direktio-
nens förfogande ställda afgifter för begagnande af gymnastik-undervis-
ning och sjukgymnastik vid institutet, uppbära ett årligt lönetillägg
af 1,000 kronor, hvarigenom hans lön höjts till enahanda belopp, som
är i staten bestämdt för de öfriga öfverlärares.

På sätt af statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 16 och 17) in-
hemtas, hade institutets direktion, under åberopande deraf, att de flesta
med institutet jemförliga läroverk under de senare åren erhållit nya
lönestater, lämpade efter de stegrade lefnadskostnaderna, till Kongl.
Maj:t öfverlemnade förslag till ny stat för läroanstalten, enligt hvilket
förslag öfverlärares löner skulle bestämmas till 6,000 kronor, deraf
1,500 kronor tjänstgöringspenningar, lärarnes till 3,000 kronor, hvaraf
750 kronor tjänstgöringspenningar, och lärarinnornas till 2,000 kronor,
hvaraf 500 kronor tjänstgöringspenningar. För öfverlärares, hvilka åt-
njuta fri bostad, skulle dock afdrag å lönen göras med 600 kronor, och
af samma anledning en af lärarinnornas löner minskas med 300 kro-
nor. Derest öfverlärares å den militära afdelningen innehade annan
allmän befattning, skulle hans lön vid institutet minskas med ett mot
aflöningen vid den andra befattningen svarande belopp, dock icke till
lägre belopp än 3,000 kronor. För föreståndaren hade föreslagits ett
arfvode af 500 kronor, för sekreteraren och räkenskapsföraren 900 kro-
nor, till extra lärare 4,000 kronor, för vaktmästaren 800 kronor jemte
bostad och för portvakten 500 kronor jemte bostad. I anslagen till
ved, ljus, underhåll af materiel, samlingar m. m. äfvensom till stipendier
åt elever hade någon förändring icke föreslagits, hvilket dock, hvad
beträffar förstnämnda anslag, skett endast under den uttryckliga förut-

sättning, att öfverlärarens på den medicinska afdelningen hela aflöning komme att utgå af statsmedel, så att de för sjukgymnastisk behandling samt för gymnastikundervisning åt läroverkens lärjungar inflytande afgifter kunde oafkortadt användas till fyllande af brister i materielanslaget äfvensom för andra tillfälliga behof.

Kongl. Maj:t, som i allmänhet icke funnit något att erinra mot de af direktionen sålunda ifrågasatta anslagsbelopp, har likväl ansett en jmförelse mellan de föreslagna lönerna för öfverlärarne och de, som åtnjutas af professorerne vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet och vid Tekniska högskolan, böra föranleda dertill, att aflöningen för de förra sattes något lägre än för de senare så till vida, att den under de fem första tjänsteåren komme att utgå med 5,500 kronor och först derefter höjas till det af direktionen föreslagna belopp, hvilken olikhet syntes hafva en billig grund deruti, att kompetensvilkoren för lärarebefattning vid Gymnastiska centralinstitutet i allmänhet vore lättare än vid de nyssnämnda läroanstalterna. Beträffande aflöningens fördelning i lön och tjänstgöringspenningar, har Kongl. Maj:t ock ansett förhållandet vid Tekniska högskolan böra tagas till ledning, och alltså de bestämmelser följas, som Riksdagen vid löneregleringen för nämnda högskola antagit.

Med iakttagande häraf har den af Kongl. Maj:t föreslagna staten följande utseende:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa. Kronor.	
1 öfverlärare, utom fri bostad ..	2,900	2,000	4,900	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor.
2 d:o d:o	5,800	4,000	9,800	
1 lärare	2,000	1,000	3,000	} Derest öfverläraren på militära afdelningen innehar annan allmän befattning, skall hans lön vid institutet min- skas med ett mot aflö- ningen vid den andra befattningen svarande belopp, dock icke till lägre belopp än 3,000 kronor.
2 d:o	4,000	2,000	6,000	
1 lärarinna	1,400	600	2,000	
1 d:o, utom fri bostad ..	1,100	600	1,700	
Arfvode åt föreståndaren ..	— —	— —	500	
D:o åt sekreteraren och räken- skapsföraren ..	— —	— —	900	
Arfvoden åt extra lärare ..	— —	— —	4,000	
Till stipendier åt elever ..	— —	— —	2,000	
1 vaktmästare, utom fri bostad ..	— —	— —	800	
1 portvakt, utom fri bostad ..	— —	— —	500	
Anslag till ved, ljus, materiel, sam- lingar m. m.	— —	— —	3,550	
Summa	— —	— —	39,650	

Uti ofvannämnda motion (N:o 24 i Andra Kammaren) har Herr *Carl Anders Larsson* yrkat, att den äskade höjningen i anslaget till Gymnastiska centralinstitutet icke måtte beviljas; men då Utskottet, lika med Kongl. Maj:t, funnit de skäl, som föranledt regleringen under de senare åren af löneförhållandena vid andra läroanstalter, med hvilka ifrågavarande institut närmast kan jämföras, kunna åberopas till stöd för ett definitivt ordnande jemväl af detta instituts lönestat, har Utskottet icke kunnat understödja motionärens yrkande, hvilket innebär att denna lönestat fortfarande skulle blifva oreglerad. Utskottet har emellertid icke heller kunnat obetingadt godkänna ofvanstående af Kongl. Maj:t föreslagna stat, utan ansett åtskilliga ändringar deruti böra iakttagas.

Till en början synes det icke var lämpligt att i staten skulle bestämmas, att de tre öfverlärarne samt den ena lärarinnan ovilkorligen skola vid institutet åtnjuta fri bostad, alldenstund sådana förhållanden kunna tänkas inträffa, att de lägenheter, hvilka nu äro dertill afsedda, blifva behöfliga för andra ändamål. För den skull torde det vara rättigare, att det för förmånen af fri bostad beräknade afdraget å lönerna inräknas i dessa med 600 kronor för en hvar af öfverlärarne och 300 kronor för lärarinnan, men att föreskrift meddelas derom att, så länge förmånen af fri bostad åtnjutes, afdrag till nämnda belopp skola å lönerna ega rum.

Vidare har Utskottet icke kunnat undgå att finna den af Kongl. Maj:t föreslagna skilnaden mellan öfverlärarnes löner och dem, som åtnjutas af professorerne vid Karolinska institutet och vid Tekniska högskolan, nog ringa. Denna skilnad består, på sätt ofvan är omförmäldt, blott deruti att aflöningen för desse öfverlärare skulle under de 5 första tjensteåren utgå med 500 kronor lägre belopp än för bemälde professorer. På grund af de utaf Kongl. Maj:t till stöd för den sålunda föreslagna skilnaden i aflöningen åberopade väsentligt lägre kompetensvilkoren för lärarebefattning vid Gymnastiska centralinstitutet än vid de nyssnämnda läroanstalterna, har Utskottet ansett berörda skilnad böra i någon mån utsträckas och anordnas så, att densamma må komma att förefinnas ej blott för en viss kortare tid, utan för hela tjenstetiden. Detta mål torde lämpligast kunna vinnas på sådant sätt, att, förutom det att den föreslagna bestämmelsen om en del af lönens utgående i form af ålderstillägg bibehålles, tjenstgöringspenningarne för en hvar af öfverlärarne fastställas till 1,500 kronor i stället för af Kongl. Maj:t föreslagna 2,000 kronor.

Hvad angår aflöningen till lärarne, hvilken för närvarande är bestämd något olika allt efter deras ålder i tjensten, har det synts Ut-

skottet, att en sådan skilnad bör bibehållas, men på så sätt inskränkt, att aflöningen bestämmes högre för en lärare än för de två andre. Den fasta lönen har Utskottet ansett böra för de två lägst aflönade lärarne fastställas, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, till 2,000 kronor för hvarje, men deremot tjänstgöringspenningarne för dem nedsättas till 500 kronor. På sådant sätt skulle deras löneförmåner likväl blifva bättre än för närvarande, ty, med inräknande af dyrtidstillägg, åtnjuter nu den ene 2,400 kronor och den andre 2,160 kronor. För den äldste läraren åter torde den af Kongl. Maj:t föreslagna aflöningssumman böra godkännas, men då skilnaden mellan hans aflöning och de båda andre lärarnes, synes icke böra uteslutande ligga uti tjänstgöringspenningarnes belopp, har Utskottet ansett denne lärares löneförmåner böra fördelas i lön 2,200 kronor och tjänstgöringspenningar 800 kronor.

Vidkommande lärarinnornas aflöning, har Utskottet funnit den föreslagna höjningen väl betydlig och lämpligen kunna på så sätt inskränkas, att lönen bestämmes till 1,200 kronor för hvardera, med ofvan omförmälda föreskrift om afdrag af 300 kronor i händelse fri bostad åtnjutes, samt tjänstgöringspenningarne till 300 kronor. Genom ett sådant ordnande af deras aflöningsförmåner komma dessa lärarinnor i en väsentligt förbättrad ställning mot nu, då den ena uppbär med dyrtidstillägg 1,200 kronor och den andra 960 kronor.

Arfvodet åt föreståndaren äfvensom arfvodena till extra lärare torde kunna bibehållas vid de nuvarande beloppen, eller 400 kronor för den förre och 3,000 kronor för sistnämnda ändamål. Några särskilda skäl hafva nemligen icke blifvit anförda för att ådagalägga otillräckligheten för närvarande af dessa belopp.

I öfrigt har den föreslagna staten icke gifvit anledning till någon Utskottets anmärkning, hvadan Utskottet funnit sig böra densamma med ofvan omförmälda ändringar till Riksdagens bifall förorda.

Kongl. Maj:ts förslag till stat slutar å 39,650 kronor, hvilken summa öfverstiger institutets nuvarande ordinarie anslag med 10,250 kronor. Genom de af Utskottet föreslagna ändringarne skulle slutsumman komma att nedgå till 37,150 kronor och alltså den erforderliga tillökningen i det ordinarie anslaget komma att utgöra 7,750 kronor; men om i betraktande tages att, på sätt ofvan blifvit nämnt, till dyrtidstillägg för institutets lärare och tjenstemän för närvarande utgår ett extra anslag af 3,910 kronor, hvilket efter löneregleringens genomförande icke vidare kommer i fråga, äfvensom att i Utskottets statsförslag ingår värdet af fria bostäder med tillhoppa 2,100 kronor, hvilket belopp således tills vidare icke kommer att utgå, skulle den

verkliga tillökningen i statsutgift, oberäknadt de till högst 1,500 kronor uppgående ålderstilläggen, utgöra 1,740 kronor.

Slutligen har Utskottet funnit sig böra tillstyrka Riksdagen att medgifva Kongl. Maj:t rättighet att, i likhet med hvad i fråga om universitetens, Tekniska högskolans m. fl. läroverks lönestater eger rum, bestämma de villkor, under hvilka tjänstgöringspenningarne böra till vikarie afträdas; dervid emellertid torde böra stadgas det förbehåll att statsverket icke derigenom må komma att drabbas af några särskilda utgifter.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts hemställer Utskottet,

att Riksdagen må, med godkännande af härhos bilagda förslag till stat för Gymnastiska centralinstitutet (Bil. Litt. A), för dess tillämpning bevilja en tillökning i institutets ordinarie anslag med 7,750 kronor, äfvensom medgifva, att villkoren för vederbörande löntagares skyldighet att vid tjänstledighet afstå de i aflöningen ingående tjänstgöringspenningar till vikarie må af Kongl. Maj:t bestämmas; dock så att statsverket icke betungas med särskilda utgifter för tjänsternas behöriga uppehållande.

Barnmorskeundervisningen.

*Angående
lönereglering
för barn-
morskeunder-
visningsan-
stalterna.*

20:o. Sedan Medicinalstyrelsen hos Kongl. Maj:t gjort framställning om behovet af förhöjd aflöningsstat för *barnmorskeundervisningsanstalterna i Stockholm och Göteborg* samt i afseende å de för befattningarna vid dessa anstalter nu bestämda löneförmåner, hvilka äro fördelade i fast lön och dyrtidstillägg, hemställt att, då, i stället för de åt andra tjensteinnehafvare anvisade dyrtidstillägg, löneförhöjning blifvit efter hand på ordinarie stat uppförd, och fasta löner vore af väsentlig vikt för tjänsternas besättande, äfven ifrågavarande dyrtidstillägg måtte såsom fasta löner uppföras, samt att derjemte lönförbättring måtte beredas sålunda:

att barnmorskeläraren i Stockholm, hvilkens aflöning för närvarande utgör 3,000 kronor med dyrtidstillägg 600 kronor, och hvilken hittills jemväl uppburit den åt adjunkten anslagna lön, 300 kronor, men icke det vid denna lön anvisade dyrtidstillägg, 60 kronor, skulle erhålla i lön sammanräknade summan af dessa fyra belopp, eller 3,960 kronor, med en tillökning, hvarigenom denna summa blefve jemnad

till 4,000 kronor, hvaremot adjunktslönen borde till statsverket in-
dragas;

att den i Stockholm anstälde biträdande lärarens lön, 1,000 kro-
nor, jemte dyrtidstillägg, 200 kronor, skulle höjas med 300 kronor till
1,500 kronor;

att dersammastädes anställda instruktionsbarnmorskas lön, 600
kronor, jemte dyrtidstillägg, 120 kronor, blefve ökad med 80 kronor till
800 kronor; samt

att, då vid anstalten i Göteborg lärarepersonalens åligganden vore
desamma som vid den i Stockholm, och elevantalet nästan lika stort,
lönerna för dessa befattningar vid anstalten i Göteborg äfven måtte
fastställas till omförmälda belopp;

äfvensom tillika föreslagit, att den i Stockholm anställda förestän-
derskans lön, 250 kronor, jemte dyrtidstillägg, 50 kronor, måtte utan
vidare tillökning uppföras å fast stat med 300 kronor; har Kongl.
Maj:t ansett de sålunda föreslagna aflöningarne, med iakttagande af
den hittills följda grundsats om fördelning i lön och tjänstgöringspen-
ningar, böra på följande sätt i staten bestämmas:

	Lön.	Tjenst- görings- penningar.	Summa Kronor.
<i>För undervisningsanstalten i Stockholm.</i>			
1 barnmorskelärare	3,000	1,000	4,000
1 biträdande lärare arfvode	— —	— —	1,500
1 instruktionsbarnmorska d:o	— —	— —	800
1 förestånderska d:o	— —	— —	300
<i>För undervisningsanstalten i Göteborg.</i>			
1 barnmorskelärare	3,000	1,000	4,000
1 biträdande lärare arfvode	— —	— —	1,500
1 förestånderska och instruktionsbarnmorska d:o	— —	— —	800
Summa	— —	— —	12,900

Och har Kongl. Maj:t, enär anslagen till aflöningar vid nämnda
anstalter för närvarande utgöra tillsammans på ordinarie stat 9,600
kronor, föreslagit Riksdagen att, med godkännande af berörda stat,

för dess tillämpning bevilja en förhöjning af 3,300 kronor i de till barnmorskeundervisningsanstalterna nu utgående ordinarie anslag; äfvensom medgifva, att villkoren för vederbörande löntagares skyldighet att vid tjänstledighet afstå tjänstgöringspenningarne till vikarie må af Kongl. Maj:t bestämmas.

Då de föreslagna aflöningsbeloppen synts Utskottet vara afpassade efter vigten af de ifrågakvarande befattningarne, samt framställningen i fråga om tjänstgöringspenningarnes afstående vid tjänstledighet torde böra bifallas under enahanda förbehåll, som i näst förestående punkt blifvit af Utskottet föreslagit, får Utskottet, under erinran att, om i betraktande tagas de å extra stat för närvarande anvisade dyrtidstilläggen, sammanlagdt 1,920 kronor, hvilka icke vidare skulle erfordras, den verkliga ökade statsutgiften blifver allenast 1,380 kronor, hemställa,

att Riksdagen må, med godkännande af förestående nya stat för barnmorskeundervisningsanstalterna i Stockholm och Göteborg, för tillämpning deraf höja det ordinarie anslaget till dessa anstalter med 3,300 kronor; äfvensom medgifva, att villkoren för vederbörande löntagares skyldighet att vid tjänstledighet afstå tjänstgöringspenningarne till vikarie må af Kongl. Maj:t bestämmas; dock så att statsverket icke betungas med särskilda utgifter för tjänsternas behöriga uppehållande.

Veterinärundervisningen.

Angående
ny stat för
veterinärin-
stitutet i
Stockholm.

21:o. Under denna anslagsrubrik har Kongl. Maj:t gjort framställning derom att Riksdagen måtte, för tillämpning af föreslagen ny stat för veterinärinstitutet i Stockholm, höja det ordinarie anslaget till institutet med 14,800 kronor, äfvensom medgifva, att villkoren för vederbörande löntagares skyldighet att vid tjänstledighet afstå tjänstgöringspenningarne till vikarie finge af Kongl. Maj:t bestämmas.

Institutets nuvarande ordinarie statsanslag utgör 35,300 kronor och är, enligt nu gällande af Kongl. Maj:t den 24 Maj 1867 fastställda utgiftsstat, fördeladt på följande sätt:

1	professor, föreståndare,	lön	kronor	4,500: —
	d:o	arfvode	„	500: —
1	d:o	lön	„	4,500: —
Transport				kronor 9,500: —

		Transport kronor 9,500: —	
2 professorer, löner à 4,000 kronor (så länge de åtnjuta fria husrum)		8,000: —	
1 lektor	lön	3,000: —	
1 adjunkt,	lön	1,500: —	
Instruktionssmeden,	lön	1,500: —	
Kamereraren,	arfvode	1,000: —	
Sekreteraren,	arfvode	300: —	
Aflöning åt betjente		1,500: —	
Stipendier åt elever		4,000: —	
Byggnaders underhåll		1,000: —	
Diverse utgifter		4,000: —	

tillsammans kronor 35,300: —

Å professorernes, lektorns, adjunktens och instruktionssmedens löner äfvensom å arfvodet till kamreraren hafva dessutom från och med år 1875 utgått dyrtidstillägg med 20 procent, eller tillhopa 4,800 kronor.

Den af Kongl. Maj:t, med anledning af en utaf direktionen för institutet i ämnet gjord underdånig framställning, nu föreslagna nya staten är af följande lydelse:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa Kronor.	
1 professor	3,500	2,000	5,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor.
3 professorer	10,500	6,000	16,500	
1 lektor	2,500	1,000	3,500	
1 föreståndare, arfvode (jemte fri bostad)	— —	— —	500	
1 adjunkt arfvode	— —	— —	2,500	
1 instruktionssmed d:o	— —	— —	2,500	
1 kamrerare d:o	— —	— —	1,500	
1 sekreterare hos direktionen d:o	— —	— —	500	
1 bibliotekarie d:o	— —	— —	300	
För undervisning i ridkonst	— —	— —	800	
Till betjenings aflönande	— —	— —	3,000	
Stipendier åt elever	— —	— —	4,000	
Byggnaders och stängsels underhåll	— —	— —	1,000	
Till diverse utgifter	— —	— —	8,000	
Summa			50,100	

Uti ofvan omförmälda motion (N:o 24 i Andra Kammaren) har Herr *Carl Anders Larsson* yrkat, att den begärda höjningen i anslaget till veterinärinstitutet i Stockholm icke måtte beviljas. Då emellertid en reglering af löneförhållandena vid denna läroanstalt torde vara lika berättigad, som de regleringar, hvilka under senaste tiden blifvit af Riksdagen fastställda i fråga om andra dylika anstalter, och ökade utgifter dessutom lära betingas af institutets utvidgade verksamhet efter dess nästa år förestående flyttning till den nya lokalen, har Utskottet icke kunnat biträda motionärens ifrågavarande yrkande.

Ofvanstående af Kongl. Maj:t föreslagna stat har dock synts Utskottet icke i allo böra vinna Riksdagens godkännande; utan har Utskottet ansett densamma böra i vissa hänseenden ändras, hvarigenom slutsumman skulle komma att i ej oväsentlig mån nedbringas.

Hvad först angår professorernes aflöning, synes densamma af enahanda skäl, som i punkten 19 här ofvan blifvit i fråga om öfverlärarne vid Gymnastiska centralinstitutet anförda, kunna minskas med 500 kronor å tjänstgöringspenningarne och alltså fastställas till lön 3,500 kronor, tjänstgöringspenningar 1,500 kronor samt rätt till ett ålders-tillägg å 500 kronor.

Vidare torde något särskildt arfvode till föreståndaren ej efter löneregleringen vara erforderligt, utan denne kunna anses vara tillräckligt aflönad, derest honom tillerkännes, förutom den bestämda aflöningen såsom professor, rätt till åtnjutande af fri bostad. Han kommer nemligen i allt fall i en något fördelaktigare ställning än föreståndaren för Gymnastiska centralinstitutet, hvilken, enligt Utskottets förslag, visserligen skulle erhålla ett särskildt arfvode å 400 kronor, men deremot för åtnjutandet af fri bostad vidkännas afdrag å lönen till belopp af 600 kronor. Den föreslagna höjningen från 1,500 kronor till 2,500 kronor i arfvodena till en hvar af adjunkten och instruktionssmeden har synts Utskottet väl betydlig; och dessa båda arfvoden torde lämpligen kunna bestämmas till 2,000 kronor hvardera, hvarigenom innehafvarne af ifrågavarande befattningar, hvilka nu med dyrtidstillägg åtnjuta 1,800 kronor, likväl komma att erhålla 200 kronors lönetillökning. Kamrerarens och sekreterarens arfvoden synas kunna bibehållas vid de belopp, hvarmed de för närvarande utgå, eller för den förre med inbegrepp af dyrtidstillägg 1,200 kronor och för den senare 300 kronor, helst hinder icke lär möta för att dessa båda befattningar innehafvas af samme person. Till aflöning åt betjente äro enligt nu gällande stat anslagna 1,500 kronor, hvilket belopp är föreslaget att fördubblas, på det att en vaktmästare, som tillika skulle vara laboratoriedräng, en anatomivaktmästare, två stalldrängar och en portvakt skulle kunna

afönas med 600 kronor hvardera. Vissa af dessa befattningar synas emellertid utan olägenhet kunna sammanslås; och i allt fall lärer icke aföningen behöfva bestämmas så hög som beräknats, hvadan Utskottet ansett ett belopp af 2,000 kronor blifva för ifrågavarande ändamål tillräckligt.

Hvad slutligen angår anslaget till diverse utgifter, är detta jemväl föreslaget att fördubblas, eller från 4,000 kronor till 8,000 kronor. Då emellertid, enligt hvad statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 24) gifver vid handen, dessa utgiftsposter hittills icke öfverstigit nämnda belopp, 8,000 kronor, och Kongl. Maj:t ansett, att fortfarande någon tillgång till ändamålet borde kunna påräknas af inkomsten utaf institutets smedja, hvilken inkomst enligt senaste revisionsberättelse under år 1876 uppgick till 18,181 kronor, under det att utgifterna för densamma belöpte sig till allenast 11,966 kronor 88 öre, har det synts Utskottet, att anslaget till diverse utgifter utan olägenhet kan bestämmas till 6,000 kronor, hvilket likväl innebär en höjning med 50 procent.

I öfrigt har den föreslagna staten icke gifvit anledning till någon erinran; och får Utskottet alltså, under hänvisande till den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 20—23) förebragta utredning, tillstyrka Riksdagen att densamma med omförmälda ändringar godkänna.

Den af Kongl. Maj:t föreslagna staten slutar å 50,100 kronor, hvilket belopp öfverstiger institutets nuvarande ordinarie anslag, 35,300 kronor, med 14,800 kronor. Genom de af Utskottet föreslagna ändringarne skulle den nya statens slutsumma komma att nedgå till 43,100 kronor, och alltså det nuvarande ordinarie anslaget behöfva ökas med 7,800 kronor. Om från sistnämnda belopp emellertid afdrages det nu å extra stat uppförda anslaget, 4,800 kronor, till dyrtidstillägg, hvilket efter löneregleringen icke vidare erfordras, blifver den verkliga tillökningen i statsutgift, oberäknadt de till högst 2,500 kronor uppgående ålderstilläggen, allenast 3,000 kronor.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts får Utskottet, som ansett Kongl. Maj:t böra medgifvas rättighet att under enahanda förbehåll, som i näst förestående två punkter af Utskottet föreslagits, bestämma villkoren för tjänstgöringspenningarnes afstående till vikarie, hemställa,

att Riksdagen må, med godkännande af härhos bilagda förslag till stat för veterinärinstitutet i Stockholm (Bil. Litt. B), för dess tillämpning bevilja en tillökning i institutets ordinarie anslag med 7,800 kronor; äfvensom medgifva, att villkoren för vederbö-

rande löntagares skyldighet att vid tjänstledighet afstå de i aflöningen ingående tjänstgöringspenningar till vikarie må af Kongl. Maj:t bestämmas; dock så att statsverket icke betungas med särskilda utgifter för tjänsternas behöriga uppehållande.

Ålderstillägg.

Ang. höjning
af förslags-
anslag.

22:o. I öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit och under erinran, att, enligt hvad statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 25) gifver vid handen, den äskade anslagstillökningen är erforderlig dels på grund af Riksdagens nästlidet år fattade, från Kongl. Maj:ts då gjorda nådiga framställning i viss mån afvikande beslut i fråga om provincialläkarnes rätt till ålderstillägg och dels med anledning af den föreslagna löneregleringen för Gymnastiska centralinstitutet och Veterinärinstitutet i Stockholm, hemställer Utskottet vidare,

att det under 8:de hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg må höjas med 18,000 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

Ang. öfriga
ordinarie
anslag.

23:o. Beträffande *öfriga* under Åttonde hufvudtiteln uppförda *ordinarie anslag* har Kongl. Maj:t icke ifrågasatt annan ändring, än att, för jemnande af slutsummorna, förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. måtte höjas med 1,914 kronor 76 öre, eller från 21,324 kronor 77 öre till 23,239 kronor 53 öre; lärande jemkningen i detta anslag få, på öfligt sätt, framdeles vidtagas.

Uti ofvan omförmälda motion (N:o 24 i Andra Kammaren) har Herr *Carl Anders Larsson* yrkat, *dels* att de å Åttonde hufvudtiteln *ordinarie* stat för närvarande uppförda anslagen till »arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer», 85,000 kronor, samt till »Extra utgifter», 15,000 kronor, måtte indragas, *dels ock* att det jemväl å hufvudtiteln *ordinarie* stat uppförda anslaget, 81,000 kronor, till Allmänna institutet för döfstunma och blindas måtte nedsättas till hälften, eller 40,500 kronor.

Hvad först angår förslaget om indragning af anslaget till extra utgifter, får Utskottet, under åberopande af Riksdagens redan fattade beslut beträffande samme motionärs i afseende å femte, sjette och

sjunde hufvudtitlarnes motsvarande anslag gjorda enahanda yrkande, tillstyrka, att ifrågavarande förslag må lemnas utan afseende.

Till stöd för yrkandet om indragning af anslaget till arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer har motionären anført, hurusom det af senaste revisionsberättelse framginge, att detta anslag föranledde till en hög grad af missbruk, äfvensom att folkskoleinspektörsinstitutionen dessutom, enligt motionärens förmenande, helt och hållet förfelat det med densamma afsedda ändamål. Då emellertid Utskottet redan uti afgifvet utlåtande med anledning af Riksdagens senast församlade revisorers af statsverket berättelse gjort hemställan om åtgärd för afhjelpande af de brister, som i folkskoleinspektionen kunna förefinnas, samt Utskottet i allt fall icke kan dela motionärens åsigt derom, att denna institution skulle hafva helt och hållet förfelat sitt ändamål, har Utskottet icke kunnat det i förevarande hänseende gjorda yrkandet biträda.

Vidkommande slutligen förslaget om minskning med halfva beloppet af anslaget till Allmänna institutet för döfstumma och blindas, har såsom skäl härför hufvudsakligen åberopats den omständighet, att detta institut numera blifvit skildt i två olika afdelningar; men då senaste Riksdag, efter derom af Kongl. Maj:t gjord framställning, för blind-afdelningens afskiljande från döfstuminstitutet beviljat ett extra anslag å 15,000 kronor, hvilket belopp visats vara erforderligt för denna nyttiga åtgärds vidtagande, samt deraf icke lär kunna hemtas anledning att nu minska det ordinarie anslaget till allmänna döfstuminstitutet, har Utskottet ej heller kunnat motionärens ifrågavarande yrkande understödja.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts hemställer Utskottet:

a) att Herr Carl Anders Larssons omförmälda yrkanden icke må af Riksdagen bifallas; och

b) att samtliga, under Åttonde hufvudtiteln för närvarande uppförda ordinarie anslag, i afseende å hvilka icke här ofvan gjorts särskild hemställan, må bestämmas till enahanda belopp, som i nu gällande riksstat äro upptagna, dock med iakttagande af den jemkning i förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m., som för jemnande af hufvudtitelns slutsummor kan blifva erforderlig.

I afseende å *tillfälliga* behof, hänförliga till Åttonde hufvudtiteln, äro följande framställningar gjorda.

Ang. till-
fällig löne-
förbättring
åt embets- och
tjenstemän
vid National-
museum.

24:o. Till dyrtidstillägg åt embets- och tjenstemän vid *Nationalmuseum* har Kongl. Maj:t för år 1880 äskat ett extra anslag till enahanda belopp, 1,100 kronor, som för innevarande år anvisats. Å denna nådiga framställning har Herr *Carl Anders Larsson* uti ofta nämnda motion (N:o 24 i Andra Kammaren) yrkat afslag; men då innevarande Riksdag beviljat tillfällig löneförbättring åt personalen vid andra verk, hvilka ännu icke fått sina löneförhållanden reglerade, lära jemväl nu ifrågavarande embets- och tjenstemän böra fortfarande komma i åtnjutande af dylik förmån; och hemställer alltså Utskottet,

att Riksdagen må såsom tillfällig löneförbättring under år 1880 åt embets- och tjenstemän vid *Nationalmuseum* på extra stat för samma år anvisa 1,100 kronor, att utgå efter hittills derför bestämda grunder.

Angående
extra anslag
till domkapit-
lens expedi-
tioner.

25:o. Af i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 26 och 27) anförda skäl har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, i stället för det af Riksdagen hittills beviljade anslag af 3,716 kronor till dyrtidstillägg åt tjenstemännen vid *domkapitlens expeditioner*, ett extra anslag af 10,000 kronor måtte för år 1880 anvisas och ställas till Kongl. Maj:ts disposition.

Jemväl å denna nådiga framställning har Herr *Carl Anders Larsson* i omförmälda motion (N:o 24 i Andra Kammaren) yrkat afslag.

Af återopade i statsrådsprotokollet förebragta utredning inhemtas, bland annat, att Kongl. Maj:t anbefalt domkapitlen och Stockholms stads konsistorium att före den 1 April innevarande år inkomma med uppgifter å notariernes och amanuensernes vid ifrågavarande expeditioner samtliga nuvarande löneinkomster äfvensom å expeditionskassornas inkomster och utgifter; men att en på dessa uppgifter grundad utredning af det anslagsbelopp, som erfordrades för en fullständig reglering af aflöningen för domkapitlens tjenstemän och för expeditionernas utgifter i öfrigt icke hunne utarbetas så tidigt, att nådig framställning om en sådan reglering kunde göras till innevarande Riksdag. Enligt Utskottets förmenande bör emellertid utredning rörande det slutliga ordnandet af ifrågavarande aflöningsförhållanden vara verkställd, innan särskilda medel af Riksdagen anvisas utöfver hvad under de senare åren till dyrtidstillägg beviljats. Domkapitlens tjenstemän uppbära dessutom ej obetydliga sportelinkomster samt förena ofta flera aflönade befattningar, hvadan deras löneinkomster i allmänhet icke torde vara så

ringa. Någon ändring i desse tjenstemäns aflöning bör, enligt Utskottets åsigt, icke vidtagas utom i samband med sådana åtgärder, att sportelsystemet helt och hållet afskaffas, och lönerna bestämmas till fasta belopp i ett för allt.

På grund af hvad sålunda anförts, och då den i statsrådsprotokollet åberopade omständighet, att presterskapet i vissa stift å prestmöten beslutit att icke vidare lemna hittills utgjorda bidrag till aflöning af tjenstemännen vid domkapitlens expeditioner, icke synes innebära giltig anledning, hvarföre statsverket skulle, särdeles under för handen varande till största sparsamhet manande förhållanden, betungas med ytterligare utgifter för nu ifrågavarande ändamål, har Utskottet icke kunnat till bifall förorda Kongl. Maj:ts omförmälda nådiga framställning, utan ansett, att Riksdagen endast bör såsom tillfällig löneförbättring åt tjenstemännen vid domkapitlens expeditioner bevilja enahanda belopp, 3,716 kronor, som för innevarande år är dertill anvisadt; och torde motionärens yrkande, om indragning af ej allenast sistnämnda belopp utan af hela det af Kongl. Maj:t äskade anslaget, få anses vara härigenom besvaradt.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande nådiga framställning må endast på det sätt af Riksdagen bifallas, att såsom tillfällig löneförbättring för år 1880 åt tjenstemännen vid domkapitlens expeditioner på extra stat för samma år anvisas ett belopp af 3,716 kronor.

26:o. På det att de vid universiteten i *Upsala* och *Lund* för *språkvetenskap* inrättade *seminariers* gagnande verksamhet måtte kunna fortsättas, har Kongl Maj:t föreslagit Riksdagen att åt dem för år 1880 bevilja extra anslag till enahanda belopp, som för innevarande och föregående år anvisats, nemligen till det språkliga seminariet i *Upsala* 3,000 kronor och till det i *Lund* 2,950 kronor.

*Angående
anslag till
seminarier
för språk-
vetenskap vid
universiteten.*

Uti ofta nämnda motion (N:o 24 i Andra Kammaren) har Herr *Carl Anders Larsson* yrkat, att omförmälda båda anslagsbelopp icke måtte af Riksdagen beviljas; men, då ifrågavarande anstalter synas Utskottet böra vara till väsentlig nytta, har Utskottet icke kunnat biträda motionärens sålunda gjorda yrkande, utan hemställer,

att på extra stat för år 1880 må anvisas:

a) till seminariet i *Upsala* för språkvetenskap
3,000 kronor; och

b) till seminariet i Lund för språkvetenskap 2,950 kronor.

Angående
särskilda ob-
servationer
vid astrono-
miska insti-
tutionen i
Lund.

27:o. På sätt i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 28) är meddeladt, hade det större Akademiska Konsistoriet i Lund, under åberopande af en utaf Astronomie Professorn Ax. Möller gjord framställning, anhållit, att Kongl. Maj:t måtte af Riksdagen äska ett extra anslag för den astronomiska institutionen i Lund till belopp af 7,500 kronor att, fördeladt på fem år, utgå med 1,500 kronor årligen; såsom grund för hvilken af Kanslersembetet för universitetet understödda anhållan följande omständigheter åberopats. Sedan det Internationella Astronomiska Sällskapet vid sitt sammanträde i Bonn år 1867 beslutit att med ledning af Argelanders »Bonner Durchmusterung» observera alla stjernor intill nionde storleken å norra delen af himmelssfären, hvilket arbete fördelats mellan åtskilliga observatorier i Europa och Amerika, hade vid sällskapets sammankomst i Stockholm år 1877 den astronomiska institutionen i Lund blifvit uppfordrad att deltaga i det gemensamma arbetet genom att öfvertaga den zon, som förut varit anvisad åt observatoriet i Chicago. Enligt Professor Möllers beräkning skulle de här för erforderliga observationer (20,000 till 25,000 till antalet) kunna utföras under fem år, så framt ett tillräckligt antal yngre krafter stode därför till buds. En till arbetets utförande fullt kompetent person, Docenten A. Lindstedt, vore villig att åtaga sig detsamma, dock endast under vilkor att en årlig godtgörelse af 1,000 kronor blefve honom tilldelad, hvilket vore desto mera billigt, som arbetets beskaffenhet komme att betaga honom tillfälle att under tiden på annat sätt bereda sig utkomst. Dessutom erfordrades under samma tid 500 kronor årligen dels till arfvoden åt biträden och dels till diverse utgifter.

Med anledning häraf har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för ifrågavarande särskilda observationer under år 1880 vid den astronomiska institutionen i Lund anvisa ett extra anslag af 1,500 kronor; och får Utskottet i öfverensstämmelse härmed tillstyrka,

att Riksdagen må för omförmälda observationer anvisa på extra stat för år 1880 ett belopp af 1,500 kronor.

Angående
resestipendier
för lärare i
levande
språk.

28:o. Under åberopande af hvad vid föregående riksdagar anförts rörande särskildt anslag till *resestipendier* åt lärare i *främmande levande språk* vid allmänna läroverken, har Kongl. Maj:t för ifrågavarande ändamål jemväl för år 1880 äskat ett extra anslag till enahanda belopp,

6,000 kronor, som allt sedan år 1876 varit dertill anvisadt; och får i öfverensstämmelse härmed Utskottet, som inhemtat att förevarande anslag under de föregående åren utdelats i åtta stipendier, hvartera å 750 kronor, men för innevarande år fördelats i sex stipendier, nemligen två å 1,500 kronor och fyra å 750 kronor, med skyldighet för innehafvare af större stipendium att för språkstudier vistas i utlandet minst 20 veckor och för innehafvare af mindre stipendium att för samma ändamål uppehålla sig utrikes minst nio veckor, hemställa,

att Riksdagen må på extra stat för år 1880 bevilja ett anslag af 6,000 kronor, att af Kongl. Maj:t disponeras till stipendier åt lärare i främmande levande språk vid allmänna läroverken för att i utlandet studera tyska, franska eller engelska språken.

29:o. På grund af i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b. sid. 33 och 34) anförda skäl har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för utvidgning af Visby högre allmänna läroverks skolhus genom tillbyggnad eller på annat sätt, som kunde af Kongl. Maj:t godkännas, bevilja ett extra anslag af 10,000 kronor, med vilkor att Gotlands läns landsting för samma ändamål tillsköte enahanda belopp samt iklädde sig ansvarighet för gäldande af ett utaf vederbörande upptaget, för byggnadsarbetets utförande afsedt amorteringslån å 10,000 kronor, för hvars amortering läroverkets byggnadsfond borde användas, i den mån den dertill lemnade tillgång.

*Angående
ifrågasatt ut-
vidgning af
Visby all-
männa läro-
verkshus.*

Vid senaste riksdag föreslogs uti en inom Andra Kammaren väckt motion, att Riksdagen skulle till uppförande af tvenne flygelbyggnader vid ifrågavarande skolhus bevilja ett anslag af 33,345 kronor. Uti häröfver afgifvet yttrande, som vann Riksdagens godkännande, hemställde dåvarande Stats-Utskott, att omförmälda framställning icke måtte af Riksdagen bifallas och anförde till stöd för denna hemställan hufvudsakligast, att det vore en af representationen vid flera tillfällen uttalad grundsats, att staten endast undantagsvis borde betungas med kostnaden för uppförande af läroverkshus, samt att Utskottet ej kunnat finna att i det föreliggande fallet blifvit anförda skäl af den beskaffenhet, att derå skulle kunna grundas en afvikelse från omförmälda allmänna grundsats.

Då Utskottet i allo delar den af senaste Riksdags Stats-Utskott sålunda uttalade nppfattning, samt den nu förebragta utredningen icke synts Utskottet innebära giltig anledning för Riksdagen att nu från-

träda denna uppfattning, har Utskottet icke kunnat till bifall förorda förevarande nådiga framställning. Staten vidkännes redan så betydliga kostnader i och för den högre undervisningen, att det icke torde böra ifrågasättas att ytterligare öka dessa genom öfvertagande af skyldigheten att äfven vidkännas utgifter för läroverkshusen, hvilkas tillhållande hittills varit en kommunernas angelägenhet. Visserligen är i statsrådsprotokollet anfördt, att Visby stad på grund af ett Kongl. bref den 23 September 1830 förklarar sig fri från byggnadsskyldighet, men något uttalande är icke meddeladt derom, att denna stadens förklaring är befogad och eger rättslig giltighet; och torde, derest så icke är fallet, den erforderliga utvidgningen af läroverksbyggnaden kunna åstadkommas genom bidrag af staden och landstinget samt upptagande af ett lån, att amorteras med läroverkets byggnadsfonds tillgångar.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer Utskottet,

att det af Kongl. Maj:t för utvidgning af Visby allmänna läroverkshus under ofvan omförmälda villkor äskade extra anslag af 10,000 kronor icke må af Riksdagen beviljas.

30:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att ett belopp af 10,000 kronor måtte för år 1880 på extra stat anvisas till understöd åt sådana *församlingar*, som *ej förmå* till erforderligt belopp *aflöna sina folkskolelärare*.

Angående
begärdt an-
slag till un-
derstöd åt för-
samlingar,
som ej för-
må bekosta
sina folk-
skolelärares
aflöning.

Uti meranämnda motion (N:o 24 i Andra Kammaren) har Herr *Carl Anders Larsson* yrkat, att detta anslag icke måtte af Riksdagen beviljas.

Till förevarande ändamål hafva under åren 1864—1878 varit anvisade 20,000 kronor årligen, men senaste Riksdag ansåg detta belopp kunna utan olägenhet nedsättas till hälften, och gjorde alltså en väsentlig början till anslagets borttagande. Då statsverket under senare tider på annat sätt så betydligt ökat sitt bidrag till folkskoleväsendet, har det synts Utskottet, att detta anslag nu borde kunna helt och hållet indragas, helst förhållandena för närvarande mer än vanligt påkalla den största sparsamhet med statens tillgångar; och har Utskottet alltså funnit sig böra, i enlighet med motionärens yrkande, hemställa,

att det för omförmälda ändamål äskade extra anslag, 10,000 kronor, icke må af Riksdagen beviljas.

31:o. Till utarbetande af *landskaps- och länskartor* hufvudsakligen för folkskolornas behof har Kongl. Maj:t för år 1880 äskat ett extra anslag å 1,500 kronor.

Angående
begärdt an-
slag till ut-
arbetande af
landskaps-
och läns-
kartor.

För ifrågavarande ändamål hafva anslag till enahanda belopp som det nu äskade varit anvisade för hvarterdera af åren 1875—1879; och har statsverket alltså härför redan utgifvit 7,500 kronor. Då, enligt hvad Utskottet inhemtat, några kartor emellertid ännu icke blifvit färdiga och aflemnade, har det synts Utskottet, att något ytterligare anslag för ifrågavarande ändamål icke för närvarande bör anvisas, helst nu mera litografiska aftryck af Generalstabens topografiska afdelnings karteverk kunna köpas till ett pris af 50 öre för hvarje blad och ännu billigare, derest prenumeration å verket göres, samt alltså folkundervisningens behof af tillgång till billiga kartor torde kunna tillgodoses, utan att ett särskildt karteverk därför behöfver utarbetas.

På grund häraf hemställer Utskottet,

att det till utarbetande af geografiska kartor för folkundervisningens behof äskade extra anslag af 1,500 kronor icke må af Riksdagen beviljas.

32:o. Under åberopande af hvad vid föregående riksdagar anförts rörande behofvet af särskildt anslag till understöd åt *tekniska afton- och söndagsskolor*, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1880 till ändamålet bevilja enahanda belopp, 20,000 kronor, som för innevarande och nästlidet år dertill anvisats.

Angående tekniska afton- och söndagsskolor.

Af det för år 1878 anvisade anslaget har, på sätt af en utaf vederbörande meddelad tabell inhemtas, såsom understöd åt tillsammans 12 skolor med ett sammanlagdt elevantal af 1,670 utbetalts tillhopa 12,625 kronor.

Åberopade tabell är af följande lydelse:

»Understöd åt tekniska afton- och söndagsskolor 1878.

	Anvisade understöd. Kronor.	Antal elever H. T. 1878.	
Upsala	3,000	218	*för senare hälften af 1878.
Mariestad	375*	78	
Örebro	1,000	112	
Köping	250	48	
Vexjö	700	60	
Jönköping	2,000	116	
Malmö	2,500	556	
Karlskrona	600	137	
Kristianstad	500	59	
Hernösand	1,000	181	
Luleå	500	30	*V. T. 1878.
Södertelje	200	75*	
Summa	12,625	1,670	

Derjemte har meddelats, att ansökningar till Kongl. Maj:t inkommit från 14 skolor om understöd för år 1879 till belopp af sammanlagdt 16,525 kronor; och får Utskottet, som icke vid förevarande nådiga framställning funnit anledning till erinran, i öfverensstämmelse dermed hemställa,

att till understöd åt tekniska afton- och söndags-skolor under förut stadgade villkor må anvisas ett extra anslag för år 1880 till belopp af 20,000 kronor.

Angående
anslag till
farmaceu-
tiska insti-
tutet.

33:o. Under återopande af hvad vid föregående riksdagar anförts rörande behovet af anslag för uppehållande af undervisningen vid *farmaceutiska institutet* samt med erinran, att det därför nu äskade beloppet är lika med det för innevarande år för ändamålet beviljade, får Utskottet vidare, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, hemställa,

att till uppehållande af undervisningen vid nämnda institut under år 1880 må för samma år på extra stat anvisas ett belopp af 7,575 kronor.

Angående
den zoolo-
giska statio-
nen vid Kri-
stineberg.

34:o. Sedan Kongl. Maj:t föreslagit den sist församlade Riksdagen att, för underhåll af den *zoologiska stationen vid Kristineberg* i Göteborgs och Bohus län samt för främjande af arbetena vid densamma, under naturhistoriska riksmuséets stat anvisa ett årligt reservationsanslag af 2,000 kronor, men samma Riksdag, enär anläggningen ännu vore så ny och det syntes lämpligt att, innan den definitivt blefve försedd med understöd af statsmedel, någon erfarenhet måtte vara vunnen om det gagn densamma komme att medföra, allenast beviljat å extra stat för innevarande år ett belopp af 2,000 kronor, har Kongl. Maj:t nu gjort framställning derom, att till underhåll af nämnda station samt för främjande af arbetena vid densamma måtte på extra stat för år 1880 beviljas enahanda belopp; och får Utskottet, under återopande af senaste Riksdags omförmälda beslut, hemställa,

att för nu ifrågavarande ändamål må för år 1880 anvisas ett extra anslag af 2,000 kronor.

Angående
anslag till
veterinärin-
rättningen i
Skara.

35:o. På Kongl. Maj:ts nådiga framställningar har Riksdagen för tillämpning af gällande utgiftsstat för *veterinärinrättningen i Skara* beviljat för hvarterdera af åren 1876—1879 ett extra anslag af 12,900 kronor. Då, såsom direktionen för nämnda anstalt intygat, fortvaron af

detta anslag vore nödig för undervisningens uppehållande under nästkommande år, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till sådant ändamål anvisa äfven för år 1880 ett belopp af 12,900 kronor; hemställande Utskottet, i öfverensstämmelse härmed,

att Riksdagen må, för tillämpning af gällande utgiftsstat för veterinärinrättningen i Skara, på extra stat för år 1880 anvisa ett anslag af 12,900 kronor.

36:o. Med tillkännagifvande, att de äskade anslagsbeloppen, hvilka äro lika med de till enahanda ändamål för innevarande år beviljade, synts Utskottet vara fortfarande behöfliga, får Utskottet vidare, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, hemställa,

*Angående
anslag till
Vitterhets-,
Historie- och
Antiqvitetss-
akademien.*

att Riksdagen må på extra stat för år 1880 anvisa:

a) till arfvoden åt *vetenskapligt bildade biträden* vid ordnandet och vården af de under Vitterhets-, Historie- och Antiqvitetss-akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening vid samlingarnes offentliga förevisning 4,000 kronor;

b) till *undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.* 3,200 kronor; och

c) till utgifvande af *planschverk* öfver *fornsaker* och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m. 2,000 kronor.

37:o. Sedan Kongl. Maj:t föreslagit 1876 års Riksdag att bevilja medel till uppförande i Humlegården af en ny byggnad för det under *Akademiens för de fria konsterna* inseende ställda läroverk, medan Akademien fortfarande skulle hafva sessionsrum med flera lokaler i dess nuvarande hus i egendomen N:o 32 Fredsgatan — hvilken egendom öfverdirektören för styckgjuterierna i riket Gerhard Meijer genom donationsbref den 18 December 1775 skänkt Akademien, "att till sin inrättning vid behof i allan framtid nyttja", men med vilkor, att huset, om det icke vidare användes för Akademiens ändamål, skulle återgå till Meijers manliga descendenter eller, om sådana icke funnes, tillfalla Frimurarebarnhuset — men Riksdagen, som af anförda skäl icke bifallit berörda nådiga framställning, anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes taga ärendet i förnyadt öfvervägande och dervid låta utreda, huruvida med Meijers arfvingar, i händelse sådana ännu funnes, eller eljest med direktionen för Frimurarebarnhuset kunde träffas aftal om de vilkor,

*Angående
reparation ä
Akademiens
för de fria
konsterna
hus.*

hvarunder de vore villiga att afstå sin eventuella rätt till omförmälda donerade fastighet, hade, på sätt i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 37 och 38) är meddeladt, sådan utredning numera blifvit verkställd. Då af denna utredning emellertid framgått, att något för framtiden betryggande aftal i omförmälda hänseende icke syntes kunna träffas med öfverdirektören Meijers manliga descendenter, hade Kongl. Maj:t funnit den härom väckta frågan icke böra till någon vidare åtgärd föranleda.

Under förutsättning, att Kongl. Maj:t, med hänseende till resultatet af nyssberörda utredning, icke skulle finna skäligt att åter upptaga frågan om anslag till en ny byggnad för Akademien och dess läroverk, hade Akademien uti underdånig skrifvelse den 14 September 1878, med åberopande af hvad i en dess föregående skrifvelse af den 28 September 1876 blifvit andraget rörande det tryckande behovet af genomgripande reparationer såväl i nuvarande läroverksrummen och å dessas inventarier som å byggnadens utvändiga murar och tak m. m., förnyat förut gjord anhållan om nådig propositions aflåtande till Riksdagen derom, att för ifrågavarande *reparationers verkställande* måtte anvisas ett anslag af 75,000 kronor. Denna underdåniga framställning har emellertid Kongl. Maj:t, som af anförda skäl funnit frågan om en ny byggnad för berörda läroverk kunna, åtminstone för närvarande, utan allt för stor olägenhet anstå, endast i så måtto bifallit, att Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till bestridande af kostnaden för de reparationsarbeten å Akademiens för de fria konsterna hus, hvilka borde främst företagas, anvisa för år 1880 på extra stat ett belopp af 7,600 kronor.

Af det sålunda äskade anslaget är, enligt hvad handlingarne i ärendet gifva vid handen, ett belopp af 3,000 kronor afsedt till betäckande af utgifterna för ändring af den utaf sundhetspolisen utdömda latrininrättningen och densammas förseende med afloppsror och trumma under gårdsplanen ut till gatukloaken, samt återstoden, 4,600 kronor, beräknadt för bibliotekets flyttning till den numera ledig blifna elementarteckningssalen, hvarigenom ordning kunde en gång för alla bringas i den temligen väl försedda och af Akademiens elever mycket anlitade planschverksamlingen, samt ett i högsta grad behöfligt utrymme vinnas genom de små nuvarande biblioteksrummens användande till magasin för taflor och gipser, hvaraf en ej ringa del, till föremålens skada, sedan flera år måst inpackas i skrubbar och vindar.

Då förevarande utgifter synas vara af verkligt behof påkallade, lär det äskade anslagsbeloppet böra af Riksdagen beviljas; och hemställer Utskottet alltså,

att till reparation af Akademiens för de fria

konsterna hus må på extra stat för år 1880 anvisas ett belopp af 7,600 kronor.

38:o. Sedan senaste Riksdag, i ändamål att, intill dess undervisningen för blinda hunne fullständigt ordnas, från Allmänna institutet för döfstumma och blinda afskilja afdelningen för blinda och inrymma densamma i särskild lokal, i enlighet med Kongl. Maj:ts framställning, beviljat ett till bestridande af kostnaderna derför under innevarande år erforderligt anslag af 15,000 kronor, har Kongl. Maj:t, enär för fortsättande af det med anledning af Riksdagens sålunda fattade beslut upprättade *blindinstitutets* verksamhet under nästkommande år erforderades enahanda belopp, föreslagit Riksdagen att för berörda ändamål bevilja jemväl för år 1880 ett extra anslag af 15,000 kronor; hemställande Utskottet, i öfverensstämmelse härmed,

Angående
anslag till
institutet för
blinda.

att till fortsättande af institutets för blinda verksamhet under år 1880 må på extra stat för samma år anvisas ett belopp af 15,000 kronor.

39:o. Med hänvisande till den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 39) förebragta utredning och under erinran, att den i nedan omförmälda ämne nu gjorda nådiga framställning är en följd af 1877 års Riksdags i ämnet fattade beslut, får Utskottet, i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, hemställa,

Ang. läro-
anstalter för
öfveråriga
döfstumma.

att, till uppehållande under år 1880 af undervisningen vid två *läroanstalter för öfveråriga döfstumma* och inrättande af en tredje dylik anstalt, må beviljas ett extra anslag för samma år till belopp af 43,500 kronor.

40:o. Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att *dels* för år 1880 till *hospitalsbyggnader* bevilja ett extra anslag af 92,000 kronor och *dels* för inköp af jord till en blifvande hospitalsanläggning i mellersta Sverige till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett belopp af högst 85,000 kronor, äfvensom medgifva, att nämnda köpeskillning finge utgå af de medel, som komme att inflyta vid försäljning, jemlikt Kongl. brefvet den 29 Maj 1874, af mindre kronolägenheter.

Ang. hospi-
talsbyggnad-
er m. m.

Hvad först angår behofvet af medel under nästkommande år till hospitalsbyggnader, inhemtas af den i statsrådsprotokollet (Bil N:o 7 b sid. 40 och 41 samt 43 och 44) meddelade utredning, att för sådant ändamål komme att erfordras:

för hospitalet i Lund	kronor	60,000.
» » i Hernösand	»	58,500.
» » i Upsala	»	174,000.
		<hr/>
		kronor 292,500.

Såsom bidrag till bestridande af dessa utgifter borde emellertid i främsta rummet användas en i Statskontoret reserverad behållning å allmänna hospitalsfondens inkomster för år 1876. Sedan Kongl. Maj:t, efter inhemtande af Riksdagens samtycke, under den 12 Maj 1876 i nåder förordnat, att Serafimerordensgillet befattning med hospitalen så väl som med allmänna hospitalsfonden skulle med ingången af år 1877 upphöra, samt att alla hospitalens fastigheter, frälseräntor och andra afgälder af fast egendom äfvensom öfriga tillgångar från samma tid skulle indragas till statsverket, mot det att ett årligt anslag till hospitalens underhåll å riksstaten uppfördes, hade Serafimerordensgillet, med förmålan att af de hospitalsfondens inkomster, hvilka under år 1877 komme att inflyta, en stor del utgjordes af arrenden, räntor och annan afgäld af fast egendom för år 1876, som borde, enligt gällande föreskrifter för hospitalsredogörare, vara uppdebiterade i deras räkenskaper för samma år, hos Kongl. Maj:t anhållit om föreskrift huru med dessa tillgångar borde förfaras. I anledning häraf hade Kongl. Maj:t den 16 Februari 1877 förordnat, bland annat, att Statskontoret skulle till förvaltning och redovisning för hospitalsfondens räkning mottaga de medel, som af fondens sedan föregående år utestående uppbörd kunde under år 1877 eller framdeles inflyta. Då dessa medel i första rummet borde användas till bestridande af de utgifter för hospitalsvården under 1876, hvilka icke kunnat betäckas med den del af samma års inkomster, som före årets slut hunne inflyta, hade Kongl. Maj:t den 27 Juni 1878 medgifvit, att ett belopp af 31,027 kronor 54 öre finge af de i Statskontoret reserverade medlen för nämnda ändamål utbetalas. Vidare hade Kongl. Maj:t den 30 sistlidne December förordnat, att af samma medel skulle utgå ett belopp af 6,500 kronor till afslutande af ett af Serafimerordensgillet påbörjadt inköp af tomter för beredande af lämpligare utrymme vid hospitalet i Vadstena. Därefter återstode af ifrågavarande behållning, enligt Statskontorets uppgift, ett belopp af 190,742 kronor 64 öre. Om detta belopp, hvars användande för sitt ursprungliga ändamål nu icke vidare påkallades, anvisades till hospitalsbyggnader under år 1880, skulle, med beräkning jemväl af en uppkommen besparing å byggnadsanslaget för innevarande år, Riksdagens bidrag för detta ändamål kunna nedsättas med omkring 200,000 kronor, eller till det nu äskade beloppet 92,000 kronor.

Då härvid ej varit något att erinra, har Utskottet ansett den nämnda framställningen i denna del böra vinna Riksdagens bifall.

Vidkommande åter det ifrågasatta inköpet af mark för en hospitalsanläggning i mellersta Sverige är i statsrådsprotokollet (Bil. N:o

7 b sid. 42) meddeladt, hurusom bland ett ganska stort antal lägenheter, som för ändamålet blifvit undersökta, så väl Medicinalstyrelsen som Öfverintendentsembetet företrädesvis fäst sig vid det å Kristinehamns stads område belägna landeriet Mariéberg, innehållande omkring 350 tunnland, deraf 57 tunnland trädgård och åker, hvilket egaren vore villig att öfverlåta till staten mot en köpeskilling af 85,000 kronor. Departementschefen hade emellertid icke varit beredd att ännu tillstyrka den ena eller andra af de ifrågasatta platserna, men likväl ansett sig kunna förorda, att ett belopp af högst 85,000 kronor, hvarutöfver, så vidt handlingarne i ärendet föranleda, inköpspriset icke för någon af lägenheterna borde komma att stiga, för ändamålet ställes till Kongl. Maj:ts förfogande under år 1880.

Då den slutliga pröfningen af platsen för den blifvande hospitalsanläggningen i mellersta Sverige alltså icke ännu blifvit verkställd, och hinder icke lärers möta för Kongl. Maj:t att, äfven om medel för ändamålet icke blifvit af Riksdagen anvisade, ingå aftal om inköp af lämplig lägenhet, under förbehåll af Riksdagens godkännande af köpeaftalet, samt dertill kommer att, på sätt statsrådsprotokollet gifver vid handen, den ifrågavarande hospitalsbyggnaden icke är afsedd att påbörjas förrän under år 1881, har Utskottet emellertid icke kunnat finna det vara af behovet påkalladt, att medel redan nu skulle för ändamålet ställas till Kongl. Maj:ts förfogande, utan ansett att härmed bör kunna utan olägenhet anstå, helst statsverkets nuvarande knappa tillgångar göra det till en oafvislig nödvändighet att vidtaga alla de besparingar, som kunna göras, samt Utskottet af skäl, som under punkten 51 här nedan finnas anförda, ej kunnat biträda Kongl. Maj:ts förslag att för ifrågavarande ändamål använda inflytande köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts hemställer Utskottet:

a) att Riksdagen må, på sätt Kongl. Maj:t begärt, till hospitalsbyggnader anvisa för år 1880 ett extra anslag af 92,000 kronor; och

b) att ofvan omförmälda nådiga framställning i fråga om beredande af medel för inköp af plats för en hospitalsanläggning i mellersta Sverige icke må vinna Riksdagens bifall.

41:o. Med hänvisande till hvad i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 44 och 45) i ämnet finnes anfördt, får Utskottet, i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, hemställa,

Ang. undervisningsanstalter för sinnesslöa barn.

att Riksdagen må, till understöd för år 1880 åt *uppföstringsanstalter för sinnesslöa barn*, ställa till Kongl. Maj:ts förfogande för samma år ett extra anslag af 20,000 kronor, att användas i öfverensstämmelse med samma grunder, som vid beviljandet af sådant anslag för innevarande år blifvit af Riksdagen godkända.

Ang. ett
sjukhem för
spetälske.

42:o. I likhet med hvad förut egt rum och på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, hemställer Utskottet,

att för år 1880 må beviljas ett extra anslag af 7,500 kronor till understöd åt det i *Jerfsö* socken i Helsingland inrättade *sjukhem för spetälske*, under vilkor att 4,000 kronor dertill af landstinget anvisas för samma år, och att spetälske sjuka äfven från andra län än Gefleborgs varda till vård å anstalten mottagna, så långt utrymmet derstädes sådant kan medgifva.

Ang. re-
stauration
af dom-
kyrkan i
Linköping.

43:o. Jemväl i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, hemställer Utskottet,

att utaf det för *restauration af domkyrkan i Linköping* beviljade anslag ett belopp af 8,000 kronor må, för arbetets fortsättande under år 1880, på extra stat för samma år anvisas.

Ang. reli-
gionsvård åt
sjömän m. fl.

44:o. För beredande af *religionsvård åt svenske sjömän i utländska hamnar samt åt andra derstädes sig uppehållande landsmän* har Kongl. Maj:t för år 1880 äskat ett extra anslag af 10,000 kronor.

Enligt hvad Utskottet inhemtat, har Kongl. Maj:t af det för innevarande år till förevarande ändamål beviljade enahanda belopp anvisat såsom arfvode åt den i Kiel anstälde svenske sjömanspresten 3,500 kronor, åt den i West Hartlepool 4,500 kronor och åt den i Dunkerque 1,500 kronor; och får Utskottet, som vid den nådiga framställningen ej haft något att erinra, nu hemställa,

att, till beredande af *religionsvård åt svenske sjömän i utländska hamnar samt åt andra derstädes sig uppehållande landsmän*, må på extra stat för år 1880 anvisas ett belopp af 10,000 kronor.

45:o. I öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit och under återopande af hvad vid föregående riksdagar anförts rörande anslag till nedan nämnda ändamål, hemställer Utskottet vidare,

Ang. anslag till svenska fornskriftsällskapet och lifrustkammaren.

att på extra stat för år 1880 må anvisas:

a) till svenska fornskriftsällskapet 2,000 kronor, att utgå under förut stadgade villkor; och

b) för tillsyn och vård af lifrustkammarens samlingar 600 kronor.

46:o. Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att, till fortsättande under år 1880 af de utaf Filosofie Doktorn Hjalmar Stolpe med understöd af allmänna medel verkställda *arkeologiska och naturhistoriska undersökningar på Björköen i Mälaren*, för samma år anvisa ett extra anslag af 5,000 kronor, att utgå med 2,500 kronor till bestridande af kostnaderna för undersökningsarbetet och med 2,500 kronor såsom årsarfvode åt Stolpe, mot skyldighet för honom att till statens vederbörande muséer aflemna anträffade fynd samt att afgifva berättelse angående undersökningarne, på sätt Kongl. Maj:t kunde komma att derom närmare bestämma.

Ang. anslag för undersökningar på Björköen.

Uti ofvan omförmälda motion (N:o 24 i Andra Kammaren) har Herr Carl Anders Larsson yrkat, att ifrågavarande anslag icke måtte af Riksdagen beviljas.

Till senaste Riksdag gjorde Kongl. Maj:t framställning derom att, till beredande af en planmessigt ordnad fortsättning af förevarande undersökningar, måtte beviljas för åren 1879 och 1880 ett anslag af 10,000 kronor samt deraf anvisas 5,000 kronor att användas under år 1879; men Riksdagen, som icke fann lämpligt att, utan oafvislig nödvändighet, utsträcka anvisandet af anslag utöfver den tid statsregleringen omfattade, beviljade endast det för år 1879 begärda anslagsbeloppet. Då emellertid den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 48) nu meddelade utredning gifver vid handen, att de ännu återstående undersökningarne böra med år 1880 kunna väsentligen fullbordas, har Utskottet ansett att det icke vore lämpligt att, på sätt motionären yrkat, nu vägra beviljandet af de medel, som härför äro erforderliga, och alltså funnit sig böra tillstyrka Riksdagen att ännu för nästkommande år anvisa anslag för nu ifrågavarande ändamål.

Utskottet hemställer alltså,

att, till fortsättande under år 1880 af de ännu återstående arkeologiska och naturhistoriska under-

sökningarne på Björkö, må för samma år på extra stat anvisas 5,000 kronor, att utgå på sätt och under vilkor, Kongl. Maj:t föreslagit.

Ang. anslag
till den skan-
dinavisk-
etnografiska
samlingen.

47:o. Kongl. Maj:t har vidare föreslagit, att Riksdagen måtte till förvarande och vårdande af den *skandinavisk-etnografiska samlingen* i Stockholm på extra stat för år 1880 anvisa ett anslag af 11,600 kronor.

Vid 1874 års riksdag, då anslag för ifrågavarande ändamål först blef beviljad, upplystes hurusom innehafvaren af berörda museum utfäst sig att till staten såsom gåfva öfverlemna så väl de föremål, som då redan till detsamma blifvit skänkta, som dem, hvilka derefter komme att skänkas. Med hänseende till de storartade gåfvor och insamlingar, hvarmed allmänheten visat sitt intresse för detta museum, torde den del deraf, hvilken är att anse såsom statens egendom, redan vara ganska betydlig, och anledning synes alltså vara för handen, att förhållandet mellan staten och muséets innehafvare närmare ordnas.

På grund häraf får Utskottet, som ansett det äskade anslagsbeloppet, hvilket är lika med det för innevarande år till ändamålet anvisade, böra beviljas, hemställa:

a) att Riksdagen må, till förvarande och vårdande af den skandinavisk-etnografiska samlingen i Stockholm, på extra stat för år 1880 anvisa ett anslag af 11,600 kronor; och

b) att Riksdagen må i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärd för bestämmande, hvilka delar af ifrågavarande samlingar må vara staten tillhöriga.

Ang. betäc-
kande af
Statskontorets
förskott.

48:o. Under Åttonde hufvudtiteln hafva till ersättande af innevarande Riksdag anmälts följande af *Statskontoret gjorda förskott*, nemligen:

till komitén för döfstummeundervisningens ordnande.....	kr. 7,852: 11.
för reglering af presterskapets löner	„ 374: 82.

Summa Kr. 8,226: 93.

Utskottet, som härvid ej funnit anledning till erinran, hemställer,

att till gäldande af ifrågavarande utaf Statskontoret gjorda förskott må för år 1880 å extra stat anvisas ett belopp af 8,226 kronor 93 öre.

49:o. Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att för år 1880 anvisa till fortsättande af *universitetsbyggnaden i Upsala* 150,000 kronor, till fortsättande af *universitetsbyggnaden i Lund* 100,000 kronor samt till *inredning af veterinärinstitutets nya lokaler m. m.* 50,000 kronor, äfvensom medgifva, att till betäckande af dessa belopp, tillsammans 300,000 kronor, finge användas den köpeskillning, som komme att inflyta vid försäljning af veterinärinstitutets nuvarande fastigheter i kvarteren Edelman mindre och Krabaten här i hufvudstaden.

Ang. anslag
till universi-
tetsbyggnader
m. m.

Hvad först angår de till fortsättande af de båda utaf 1877 års Riksdag beslutade universitetsbyggnaderna för nästkommande år äskade anslagsbeloppen, har Utskottet, enär ej mindre den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 29) förebragta utredning än äfven ytterligare upplysningar, hvilka blifvit af vederbörande meddelade, synts Utskottet ädagalägga, att någon nedsättning i de begärda summorna icke skulle kunna utan väsentlig olägenhet och förlust vidtagas, ansett dessamma böra af Riksdagen beviljas.

Vidkommande derefter det till vissa arbeten i veterinärinstitutets nya lokaler äskade beloppet 50,000 kronor, så är detta, på sätt statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 30) gifver vid handen, afsedt att användas till inredning och inventarier samt flyttning till de nya lokalerna af institutets samlingar och bibliotek m. m., till fyllning och planering af tomtens norra del samt till stängsel mellan betesafdelningarne; och då samtliga dessa behof, för hvilka sjelfva byggnadsanslaget icke varit afsedt, torde böra med anslag för nästkommande år tillgodoses, på det institutets flyttning må kunna, såsom påräknadt är, verkställas den 1 Oktober 1880, har Utskottet icke kunnat annat än tillstyrka Riksdagen att anvisa det för ändamålet erforderliga beloppet.

Hvad åter angår Kongl. Maj:ts förslag om sättet för beredande af medel till nu ifrågavarande byggnadsbehof, framgår af statsrådsprotokollet, att afsigten med detta förslag varit att undvika nödvändigheten att för ändamålet betunga budgeten genom särskilda anslag. Huru angeläget det än är att under för handen varande förhållanden nedbringa budgetens utgiftsbelopp, har Utskottet likväl icke kunnat understödja förevarande nådiga framställning, helst den lätnad i budgeten, som med densamma är afsedd att vinnas, i sjelfva verket är endast skenbar. Då Riksdagen år 1875 till uppförande af nya byggnader för veterinärinstitutet beviljade 498,324 kronor, beslöts i sammanhang härmed att veterinärinstitutets nuvarande tomter skulle, när institutet blifvit till sin nya lokal förflyttadt, på offentlig auktion försäljas, och behållna köpeskillningen derför till Riksgäldskontoret aflemnas; och i den nådiga proposition (N:o 40 vid 1875 års riksdag), som låg

till grund för Riksdagens omförmälda beslut, framhölls särskildt att, då värdet af berörda tomter ansetts vid försäljning kunna uppskattas till 320,000 kronor, skulle således statens utgift för uppförande af de nya byggnaderna för veterinärinstitutet inskränkas till 178,324 kronor. Enligt Utskottets förmenande vore det ingalunda lämpligt, om Riksdagen nu, med rubbning i 1875 års Riksdags ofvan omförmälda beslut, förfogade öfver den blifvande köpeskillingen, och detta innan ens utrönt blifvit, huruvida under nästkommande år försäljning till antagligt pris kan ega rum, och således köpeskillingens belopp är okänt. Dessutom skulle genom ett bifall till Kongl. Maj:ts förslag öfversigten öfver statsregleringen i väsentlig mån försvåras, i det att vissa utgifter komme att der ej blifva synliga, hvilket alltid torde böra så vidt möjligt undvikas.

Då Utskottet alltså funnit sig böra afstyrka bifall till den nådiga framställningen i förevarande hänseende, måste Utskottet följaktligen föreslå Riksdagen att för de ifrågavarande behofvens tillgodoseende anvisa särskilda extra anslag till erforderligt belopp af sammanlagdt 300,000 kronor.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts, hemställer Utskottet,

att Riksdagen, jemte förklarande att Kongl. Maj:ts framställning i fråga om användning af blifvande köpeskillning för veterinärinstitutets nuvarande fastigheter icke vunnit Riksdagens bifall, må på extra stat för år 1880 anvisa:

- a) till fortsättande af universitetsbyggnaden i Upsala 150,000 kronor;
- b) till fortsättande af universitetsbyggnaden i Lund 100,000 kronor; och
- c) till inredning af veterinärinstitutets nya lokaler m. m. 50,000 kronor.

Ang. gymnastikbyggnad
för allmänna
läroverket i
Skara.

50:o. Sedan Domkapitlet i Skara i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t tacktes till Riksdagen aflåta nådig proposition antingen derom, att till uppförande af en *ny gymnastikbyggnad* för allmänna läroverket i nämnda stad måtte beviljas ett statsanslag af 40,000 kronor, eller ock, derest sådant ej kunde bifallas, derom, att den återstående delen af det statslån å 40,000 kronor, som vid 1865—1866 årens riksdag beviljades för läroverksbyggnaden i Skara, måtte få afskrifvas, i hvilket fall byggnadsfondens tillgångar kunde, med Kongl. Maj:ts

tillstånd, användas till bestridande af ränta och amortering af ett lån, tillräckligt att med någon hjälp af stiftets byggnadskassa bestrida utgifterna för det nya gymnastikhusets uppförande, har Kongl. Maj:t af i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 32) anförda skäl, föreslagit Riksdagen att medgifva, det den återstående delen af berörda statslån, utgörande omkring 38,000 kronor, finge afskrifvas, på det att Skara allmänna läroverks byggnadsfonds tillgångar skulle kunna användas till uppförande af den ifrågasatta gymnastikbyggnaden, hvilken ock kunde, i händelse af behof, kostnadsfritt begagnas för gymnastiköfningar af eleverna vid det i staden inrättade seminarium för folkskolelärarinnor.

Derest en åtgärd, sådan som den nu ifrågasatta, vidtoges, skulle deraf otvifvelaktigt föränledas, att från flera andra håll komme att framställas likartade anspråk, hvilka då svårligen skulle kunna tillbakavisas. Med anledning häraf, och då Utskottet icke kunnat finna att giltiga skäl blifvit till stöd för det nu väckta förslaget anförda, hemställer Utskottet,

att förevarande nådiga framställning icke må vinna Riksdagens bifall.

51:o. I underdånig skrifvelse den 23 Maj 1878 anhöll Riksdagen, det täcktes Kongl. Maj:t låta utreda:

dels om och på hvad villkor den del af egendomen *Hammarby*, belägen i Danmarks socken och Vaksala härad af Upsala län och fordom tillhörig Archiatern Carl von Linné, som upptoges af Linnéanska böningshuset och museibyggnaden jemte den dem omgifvande parken, till så stort område lokala och öfriga omständigheter betingade, tillika med de nämnda byggnaderna samt i förening dermed den å stället befintliga, fordom Linné tillhöriga löseegendomen skulle kunna åt staten förvärfvas;

dels ock, för den händelse att svårigheter eller hinder skulle möta för jordlägenhetens och byggnadernas afsöndrande från egendomen, om och på hvad villkor den *Linnéanska löseegendomen* å Hammarby *ensamt för sig* kunde af staten få inköpas — och att i beggadera fallen låta förslag härom en kommande Riksdag föreläggas.

Häröfver hade, på sätt statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 49) gifver vid handen, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Upsala län uti infordradt utlåtande i underdånighet anført:

att egaren af Hammarby, Jägmästaren Carl Ridderbjelke, vore benägen att till staten sälja hela Hammarby egendom med den der

Bih. till Riksd. Prot. 1879. 4 Saml. 1 Afd. 11 Häft.

*Ang. inköp
af Linnés
Hammarby.*

förvarade Linnéanska lösegendomen för en köpesumma af 80,000 kronor;

att han deremot icke vore villig att afhända sig lösegendomen allena;

att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande infordrat yttrande af rektorsembetet vid Upsala universitet, med anledning deraf att i Riksdagens skrifvelse ett egobyte mellan Hammarby och en angränsande, universitetet tillhörig egendom blifvit satt i fråga såsom en utväg att komma till ändamålet;

att i följd deraf underhandlingar förts mellan Ridderbjelke och vederbörande vid Upsala universitet, af hvilka resultatet blifvit, att Ridderbjelke erbjudit sig att till staten med full eganderätt öfverlåta Linnéanska parken med angränsande jordområde, tillsammans omkring 26 kvadratref, jemte der uppförda byggnader och å stället befintlig, fordom Linné tillhörig lösegendom, enligt vid anbudet fogad förteckning, mot ett pris af 30,000 kronor jemte öfriga villkor; — samt att universitetets drätselnämnd förklarat sig anse det ifrågasatta jordutbytet mellan Hammarby och universitetet icke lämpligen kunna eller böra ega rum, men väl ansett skäligt, att, sedan afsöndring af parken m. m., på sätt ofvan nämnt är, för statens räkning skett, universitetet skulle köpa den återstående delen af egendomen för 50,000 kronor.

Om således staten skulle förvärfva ett Linnéanskt museum vid Hammarby, låge valet endast mellan att inköpa hela egendomen för 80,000 kronor eller en afsöndrad del deraf för 30,000 kronor.

Kongl. Maj:t, som af i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7 b sid. 49 och 50) angifna skäl ansett den förra utvägen mest fördelaktig, har fördenskill föreslagit Riksdagen:

att hela ifrågavarande Hammarby egendom, bestående af hemmanen Hammarby N:is 1, 2 och 3 om $2\frac{3}{4}$ mantal och Ångeby n:o 3 om $\frac{3}{8}$ mantal, jemte dertill hörande skogsparkerna Hammarby och Edeby, samt den Linnéanska lösegendomen måtte för statens räkning inköpas mot det fordrade priset af 80,000 kronor;

att, då genom denna handel en inkomstgifvande egendom skulle åt staten förvärfvas, köpeskillingen måtte utgå af de medel, som inflöte vid försäljning, jemlikt Kongl. brefvet den 29 Maj 1874, af mindre kronolägenheter;

samt att egendomen finge förvaltas efter de grunder, som gälla

för statens domäner i allmänhet, med de särskilda bestämmelser, som i förevarande fall kunde af Kongl. Maj:t pröfvas nödiga.

Då senaste Riksdag med ofvan omförmälda underdåniga framställning i ämnet emellertid endast afsåg, att den del af Hammarby egendom, som upptoges af boningshuset och museibyggnaden jemte parken tillika med de nämnda byggnaderna samt den derstädes befintliga, fordom Linné tillhöriga löseegendomen skulle åt staten förvärfvas, och, enligt hvad nu blifvit meddeladt, tillfälle gifves att få denna angelägenhet ordnad i full öfverensstämmelse med Riksdagens sålunda uttalade önskan, har Utskottet ansett sig icke böra förevarande nådiga framställning i vidsträcktare mån understödja, än att Utskottet tillstyrker, att till inköp af ifrågavarande del af Hammarby egendom med derå uppförda byggnader samt ofvan angifna löseegendom må anvisas det dertill erforderliga beloppet, 30,000 kronor.

Hvad angår förslaget, att köpeskillingen skulle få utgå af inflytande försäljningsmedel för mindre kronolägenheter, har Utskottet icke kunnat samma förslag biträda. På sätt i 20:de punkten af Utskottets afgifna utlåtande N:o 10, angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjärde hufvudtitel, blifvit anfördt, äro omförmälda försäljningsmedel enligt 1877 års Riksdags i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts då gjorda framställning fattade beslut afsedda att, i den mån tillfällen sig yppa till inköp af skogbärande eller till skogsodling tjenlig mark, hvilka af Kongl. Maj:t pröfvas vara fördelaktiga och hvartill medel icke kunna beredas från det till skogsväsendet anvisade reservationsanslag, för sådant ändamål af Kongl. Maj:t disponeras; och Utskottet har lika litet i nu föreliggande fall, som i fråga om beredandet af tillgång för anskaffning af skjutfält för Svea artilleriregemente, ansett sig kunna tillstyrka Riksdagen att redan nu rubba Kongl. Maj:ts och Riksdagens sålunda för allenast två år sedan fattade beslut om användningen af de medel, som inflyta vid försäljning af mindre kronolägenheter.

Då Utskottet alltså måste föreslå Riksdagen att för ändamålet bevilja särskilda medel, ligger uti denna omständighet en ytterligare anledning för Utskottet att under för handen varande förhållanden förorda det sätt för uppnående af det åsyftade ändamålet, som medför den minsta statsutgiften.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande nådiga framställning må endast på det sätt af Riksdagen bifallas, att för inköp af den Linnéanska parken med angränsande jordområde af

egendomen Hammarby, belägen i Danmarks socken och Vaksala härad af Upsala län, jemte derå uppförda byggnader och på stället befintlig, fordom Linné tillhörig löseegendom anvisas på extra stat för år 1880 ett belopp af 30,000 kronor.

Ang. förslag
om ny bygg-
nad för Riks-
arkivet.

52:o. Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Stats-Utskottets behandling öfverlemnad motion (N:o 82) har Herr *Per Nilsson* i Espö hufvudsakligen anført, att rikets arkiv, intvingadt i ett gammalt boningshus, jemsides med andra byggnader, ständigt befunne sig i fara att blifva förstördt genom eldsvåda, hvarigenom stor och oersättlig förlust skulle uppstå; att byggnaden vore för ändamålet otjenlig och dessutom redan öfverfylld, så att till och med på vinden stora hopar af handlingar låge träfvade kring skorstenspipor; att, då någon bot härför måste utfinnas, det syntes lämpligast att i Humlegården uppfördes en ny arkivbyggnad, hvarigenom den fördel skulle ernås, att Riksarkivet och Kongl. Biblioteket blefve närbelägna till hvarandra; samt att, derest det nuvarande riksarkivhuset blefve ledigt, dess tomt jemte Riksgäldskontorets kunde användas till uppförande af ett nytt riksdagshus och det nuvarande upplåtas åt statsdepartementen eller andra statens embetsverk och inrättningar; och har motionären med anledning häraf föreslagit, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhölla, det tacktes Kongl. Maj:t låta genom sakkunnige personer utreda de sålunda antydda förhållandena, samt att kostnaden härför måtte bestridas af statsmedel.

Då emellertid de nuvarande förhållandena, på sätt ofta blifvit nämndt, nödvändiggöra den största sparsamhet med statsverkets tillgångar, och det af motionären framhållna behovet icke torde vara särdeles trängande, har Utskottet icke kunnat biträda förevarande framställning. Dessutom torde det icke vara lämpligt att ingå i någon pröfning om, huru kronans tomter å Riddarholmen böra användas, innan den reglering af dessa äfvensom af angränsande i enskild ego för närvarande befintlig egendom, hvilken förr eller senare måste ega rum, blifvit verkställd. På grund häraf, och då Utskottet vidare hyser den åsigt, att Riksarkivets förläggande till en från embetsverken så aflägsse belägen plats som Humlegården ingalunda vore lämpligt, har Utskottet funnit sig böra hemställa,

att Herr *Per Nilssons* i Espö omförmälda för-

slag icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 1 April 1879.

På Stats-Utskottets vägnar:

CARL EKMAN.

Reservationer:

Vid 10:de punkten (angående fullständigt upprättande af realläroverket i Stockholm): af Herr *Carl Anders Larsson*, hvilken yrkade afslag å Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda förslag.

Vid 12:te punkten (angående i fråga satt inrättande af ett allmänt läroverk i Motala): af Herr *C. Ekman*.

Vid 17:de punkten (angående seminariet i Norrland för folkskollärarinnor m. m.): af Herr *Carl Anders Larsson*, som vid *mom. a* icke ville bifalla de af Kongl. Maj:t äskade anslagsförhöjningar och vid *mom. b* yrkade, att hela anslaget till stipendier för seminarieelever, 70,000 kronor, måtte indragas.

Vid 19:de punkten (angående ny stat för Gymnastiska centralinstitutet):

af Herr *Liss Olof Larsson*, som yttrade: "Af Kongl. Maj:ts proposition framgår, att lärarne vid institutet skola blifva skyldige att under vilkor, som af Kongl. Maj:t bestämmes, endast afstå tjänstgöringspenningarne under tjänstledighet; äfvensom att tjänstgöringspenningarne skola användas för vikariat, då ordinarie lärare icke sjelf tjänstgör; och enär man har mindre utsigt att få goda extra lärare för en ringare ersättning än för en större, har jag icke kunnat biträda Utskottets förslag att minska beloppet af tjänstgöringspenningarna, utan för min del ansett, att de föreslagna nedsättningarne bordt göras å lönerna hvarigenom staten skulle få följande utseende:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
1 öfverlärare	3,000*)	2,000	5,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor.
2 d:o	6,000*)	4,000	10,000	
1 lärare	2,000	1,000	3,000	} Derest öfverlärare innehar annan allmän befattning, skall hans lön vid institutet minskas med ett mot aflöningen vid den andra befattningen svarande belopp, dock icke till lägre belopp än 3,000 kronor.
1 d:o	1,700	800	2,500	
1 d:o	1,700	800	2,500	
1 lärarinna	1,000**)	500	1,500	
1 d:o	1,000**)	500	1,500	
Arfvode åt föreståndaren	— —	— —	400	
D:o åt sekreteraren och räkenskapsföraren	— —	— —	900	
Arfvode åt extra lärare	— —	— —	3,000	
Till stipendier åt elever	— —	— —	2,000	
1 vaktmästare, utom fri bostad	— —	— —	800	
1 portvakt, utom fri bostad	— —	— —	500	
Anslag till ved, ljus, materiel, samlingar m. m.	— —	— —	3,550	
Summa	— —	— —	37,150	

*) Om öfverlärare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån qvarstår, lönen minskas med 600 kronor.

**) Om lärarinna i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån qvarstår, lönen minskas med 300 kronor.

häruti instämde Herr *Sven Nilsson* i Efveröd;

af Herr *Carl Anders Larsson* och Herr *Nils Pettersson* i Runtorp, hvilka yrkade afslag å den af Kongl. Maj:t äskade anslagsförhöjningen.

Vid 20:de punkten (angående lönereglering för barnmorskeundervisningsanstalterna): af Herrar *Liss Olof Larsson* och *Sven Nilsson* i Efveröd, hvilka ansågo barnmorskelärarnes aflöning, 4,000 kronor, böra fördelas i lön 2,500 kronor och tjenstgöringspenningar 1,500 kronor.

Vid 21:sta punkten (angående ny stat för veterinärinstitutet i Stockholm): af Herr *Carl Anders Larsson*, hvilken yrkade afslag å den i fråga satta anslagsförhöjningen.

Vid 23:dje punkten (angående öfriga ordinarie anslag): af Herr *Carl Anders Larsson*, hvilken yrkade indragning af dels anslaget till "arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer" 85,000

kronor, dels anslaget till "extra utgifter" 15,000 kronor och dels halfva beloppet, 40,500 kronor, utaf anslaget till "Allmänna institutet för döfstumma och blinda."

Vid 26:te punkten (angående anslag till seminarier för språkvetenskap vid universiteten): af Herr *Carl Anders Larsson*, hvilken ansåg de för ändamålet äskade anslagsbeloppen, tillhopa 5,900 kronor, icke böra beviljas.

Vid 28:de punkten (angående resestipendier för lärare i lefvande språk): af Herrar *Liss Olof Larsson* och *Carl Anders Larsson*, hvilka yrkade afslag å det anslag af 6,000 kronor, som för dylika stipendier äskats.

Vid 29:de punkten (angående i fråga satt utvidgning af Visby allmänna läroverks hus): af Herr *G. de Maré*.

Vid 30:de punkten (angående begärdt anslag till understöd åt församlingar, som ej förmå bekosta sina folkskolelärares aflöning): af Herr *Nils Pettersson* i Runtorp.

Vid 31:sta punkten (angående begärdt anslag till utarbetande af landskaps- och länskartor): af Herr *C. Ekman*.

Vid 36:te punkten (angående anslag till Vitterhets- Historie- och Antiquitetsakademien): af Herr *Liss Olof Larsson*, hvilken yrkade afslag å de i mom b och c omförmälda anslagsbelopp.

Vid 40:de punkten (angående hospitalsbyggnader m. m.): af Herrar *Liss Olof Larsson* och *Sven Nilsson* i Efveröd, hvilka ansågo, att början af sista stycket utaf Utskottets motivering bort erhålla följande lydelse:

"Då den slutliga pröfningen af platsen för den blifvande hospitalsanläggningen i mellersta Sverige icke ännu blifvit verkställd, och hinder icke lärers möta för Kongl. Maj:t att, derest icke någon statens egendom befinnes för ändamålet lämplig, äfven om medel för ändamålet icke blifvit af Riksdagen anvisade, ingå aftal om inköp af lämplig lägenhet, under — — — — — för försållda mindre kronolägenheter."

Vid 46:te punkten (angående anslag för undersökningar på Björkö): af Herr *Carl Anders Larsson*, hvilken ville afstyrka beviljandet af det äskade anslagsbeloppet, 5,000 kronor.

Herr Grefve *L. af Ugglas* har begärt få antecknadt, att han hos Utskottet icke deltagit i behandlingen af förevarande hufvudtitel.

Bil. Litt. A.

Förslag till stat för Gymnastiska centralinstitutet.

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa Kronor.	
1 öfverlärare	3,500 *)	1,500	5,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor.
2 d:o	7,000 *)	3,000	10,000	
1 lärare	2,200	800	3,000	Derest öfverläraren på militära afdelningen innehar annan allmän befattning, skall hans lön vid institutet minskas med ett mot aflöningen vid den andra befattningen svarande belopp, dock icke till lägre belopp än 3,000 kronor.
1 d:o	2,000	500	2,500	
1 d:o	2,000	500	2,500	
1 lärarinna	1,200 **)	300	1,500	
1 d:o	1,200 **)	300	1,500	
Arfvode åt föreståndaren	—	—	400	
D:o åt sekreteraren och räkenskapsföraren	—	—	900	
Arfvoden åt extra lärare	—	—	3,000	
Till stipendier åt elever	—	—	2,000	
1 vaktmästare, utom fri bostad	—	—	800	
1 portvakt, utom fri bostad	—	—	500	
Anslag till ved, ljus, materiel, samlingar m. m.	—	—	3,550	
Summa	—	—	37,150	

*) Om öfverlärare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 600 kronor.

**) Om lärarinna i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 300 kronor.

*Bil. Litt. B.***Förslag till stat för Veterinärinstitutet i Stockholm.**

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa Kronor.	
1 professor	3,500	1,500	5,000	Efter fem år kan lönerna höjas med 500 kronor.
3 professorer	10,500	4,500	15,000	
1 lektor	2,500	1,000	3,500	
1 adjunkt arfvode	— —	— —	2,000	
1 instruktionssmed d:o	— —	— —	2,000	
1 kamrerare d:o	— —	— —	1,200	
1 sekreterare hos direktionen d:o	— —	— —	300	
1 bibliotekarie d:o	— —	— —	300	
För undervisning i ridkonst	— —	— —	800	
Till betjenings aflönande	— —	— —	2,000	
Stipendier åt elever	— —	— —	4,000	
Byggnaders och stängsels underhåll	— —	— —	1,000	
Till diverse utgifter	— —	— —	6,000	
S u m m a	— —	— —	43,100	

A n m. Den af professorerne, som förordnas att vara institutets föreståndare, åtnjuter, utom den bestämda aflöningen, fri bostad.

Bil.**Tabell öfver ordinarie anslagen under**

1879 års riksstat anslår:												
Penningar.		Förslagsanslag:								Summa.		
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
						Mått.		Värde förslagsvis à 2 kronor 40 öre kubikfoten.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—	
77,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77,100	—	
38,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,500	—	
55,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55,700	—	
36,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,300	—	
15,142	38	130,110	11	315,425	46	3,035	3	7,284	72	467,962	67	
Ecklesiastik-												
Departementschefen												
Departementets expedition												
Riksarkivet												
Kongl. Biblioteket												
Nationalmuseum (deraf 9,000 kro-												
nialsmuseet)												
Kleresistaten												
Penningar												
Tillkommer: Prostetunna för												
sterås stift												
6,510	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,510	—	
Särskilda förslagsanslag för kle-												
Biskopens på Gotland lön ...												
Åt 13 konsistorienotarier à 270												
10,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—	
22,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22,700	—	
512,215	88	82,363	36	112,381	71	80	2	192	48	707,153	43	
Domkapitlens expeditioner, reser-												
Lappmarks ecklesiastikverk, för-												
Universiteten (deraf 162,700 kro-												
Penningar												
Tillkommer å bestämda ansla-												
Upsala: Förhöjning i anslaget												
cinskt-kemiska in-												
2,000 kronor												
Lund: Lön för en vaktmä-												
miska laboratoriet												
Till materiel för hi-												
tutionen												
Aflöning för en kon-												
taniska institutio-												
Tpt	791,168	26	212,473	47	427,807	17	3,115	5	7,477	20	1,438,926	10

Litt. C.

riksstatens Åttonde hufvudtitel.

Förslag till blifvande riksstat:												
	Förslagsanslag:											
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersätt- ning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spannmål.				Summa.	
							Mått.		Värde för- slagsvis å 2 kronor 40 öre kubikfoten.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	kub	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
departementet.	17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
	77,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77,100	—
	38,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,500	—
	55,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55,700	—
nor reservationsanslag)	36,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,300	—
	15,142: 38.											
Boda församling i Ve-	14: 35.											
	15,156	73	130,110	11	315,425	46	3,035	3	7,284	72	467,977	02
resiet:	3,000: —											
kronor, högst	3,510: —											
	6,510	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,510	—
vationsanslag	10,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—
slagsanslag	22,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22,700	—
nor förslagsanslag)	512,215: 88.											
get för:												
för den medi-												
stitutionen till	1,000: —											
stare vid medicinskt-ke-	600: —											
stologiska insti-	750: —											
servator vid bo-	750: —											
nen	2,100: —											
	515,315	88	82,363	36	112,381	71	80	2	192	48	710,253	43
Transport	794,282	61	212,473	47	427,807	17	3,115	5	7,477	20	1,442,040	45

1879 års riksstat anslår:

Penningar.		Förslagsanslag:								Summa.		
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikfoten.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
Tpt	791,168	26	212,473	47	427,807	17	3,115	5	7,477	20	1,438,926	10
	126,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	126,700	—
	2,545,998	01	4,868	27	—	—	—	—	—	—	2,550,866	28
	50,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50,000	—
	34,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34,000	—
	62,619	31	4,219	—	4,519	62	448	9	1,077	36	72,435	29
	2,522,525	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,522,525	—
	6,133,010	58	221,560	74	432,326	79	3,564	4	8,554	56	6,795,452	67

Karolinska medikokirurgiska in-

Tillkommer för anskaffning af histologiska institutionen ...

Elementarläroverken med förän-reservationsanslag.

Penningar ...

Tillkommer:

För lärares uppflyttning i grad ...

För det högre och det 3-roverkens i Göteborg om-Till fullständigt upprättande holms realläroverk ...

För läroverket i Sundsvall...

Vederlag för en af stats-dad och under domkapit-stad förvaltning stående räntan användts såsom bi-rares aflönande vid Filip-Åmåls läroverk ...

Högre skolor för qvinlig ungdom

Seminarium för bildande af lä-

Pedagogier och folkskolor ...

Folkundervisningen:

Seminarier för folkskolélärares

Tillkommer: För lärares vid na uppflyttgre lönegrad

Förhöjning i qvinliga se-Norrland ...

Förslag till blifvande riksstat:													
Penningar.		Förslagsanslag:								Summa.			
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.							
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikfoten.					
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.		
Transport	794,282	61	212,473	47	427,807	17	3,115	5	7,477	20	1,442,040	45	
stitutet	126,700:	—											
materiel m. m. för den	1,000:	—											
drad rubrik: »Allmänna läroverken»,	127,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	127,700	—	
2,545,998: 01.													
högre löne-													
40,000: —													
klassiga lä-													
bildning ...	1,250: —												
af Stock-													
15,100: —													
7,850: —													
medel bil-													
lets i Karl-													
fond, hvaraf													
drag till lä-													
stads och													
2,939: 96.	67,139: 96.												
2,613,137	97	4,868	27	—	—	—	—	—	—	2,618,006	24		
50,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50,000	—		
rarinnor ...	34,000	—	—	—	—	—	—	—	—	34,000	—		
62,619	31	4,219	—	4,519	62	448	9	1,077	36	72,435	29		
bildande ...	235,525: —												
seminarier-													
ning i hö-													
5,800: —													
anslaget för													
minariet i													
8,900: —	250,225: —												
Transport	250,225: —	3,681,739	89	221,560	74	432,326	79	3,564	4	8,554	56	4,344,181	98

1879 års riksstat anslår:												
Penningar.		Förslagsanslag:								Summa.		
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikfoten.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
Tpt	6,133,010	58	221,560	74	432,326	79	3,564	4	8,554	56	6,795,452	67
	361,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	361,500	—
	29,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29,400	—
	378,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	378,950	—
	29,441	—	—	—	4,103	82	—	—	—	—	33,544	82
	8,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,250	—
	39,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39,400	—
	7,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,700	—
	45,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,000	—
	3,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000	—
	8,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,250	—
	38,480	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,480	—
Tpt	7,082,381	58	221,560	74	436,430	61	3,564	4	8,554	56	7,748,927	49

Stipendier för seminarii-elever
Tillkommer: förhöjning... ..

Arfviden och resekostnader-
inspektörer... ..

Undervisningsmateriel m. m. för
Understöd för högre folkskolor
eller ett gemensamt *reserva-*
Till befrämjande af folkunder-
kets nordligare trakter bosatta
Lönetslaskott åt lärare vid folk-
förslagsanslag... ..

Tillkommer: förhöjning
Understöd åt folkhögskolor, *för-*
Understöd för aflönande af lä-
skolan, *förslagsanslag*... ..

Bidrag till aflönande af lärare i
De tekniska läroverken... ..

Gymnastiska centralinstitutet... ..
Tillkommer: för tillämpning af
Medicinalstyrelsen och dithörande
Barnmorskeundervisningen:
Penningar... ..

Tillkommer: för tillämpning
morskeundervisningsanstal-
Göteborg... ..

Ortopediska institutet... ..

Veterinärundervisningen... ..
Tillkommer: för tillämpning af
institutet... ..

Vaccinationens befrämjande... ..

Farsoters och smittosamma sjuk-
Svenska läkaresällskapet... ..

Svenska akademien... ..

Vetenskapsakademien... ..

Förslag till blifvande riksstat:														
			Förslagsanslag:								Summa.			
			Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
									Mått.				Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikfoten.	
			Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	250,225: —	—	3,681,739	89	221,560	74	432,326	79	3,564	4	8,554	56	4,344,181	98
70,000: —	—	—												
5,000: —	—	75,000: —												
sättning åt folkskole-		85,000: —												
folkskolor		15,000: —												
		20,000: —												
tionsanslag		445,225: —												
visningen bland de i ri-														
finnar, förslagsanslag		12,000: —												
skolor och småskolor,														
2,000,000: —	—													
260,000: —	2,260,000: —	—												
slagsanslag		40,000: —												
rare vid fortsättnings-		30,000: —												
slöjd vid folkskolorna		15,000: —	2,802,225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,802,225	—
			361,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	361,500	—
		29,400: —												
ny stat...		7,750: —	37,150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37,150	—
stater			378,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	378,950	—
		29,441: —												
af nya stater vid barn-														
terna i Stockholm och														
		3,300: —	32,741	—	—	—	4,103	82	—	—	—	—	36,844	82
			8,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,250	—
		39,400: —												
ny stat för veterinär-														
		7,800: —	47,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47,200	—
			7,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,700	—
domars botande, förslagsanslag			45,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,000	—
			3,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000	—
			8,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,250	—
			38,480	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,480	—
Transport	7,452,185 89		221,560 74		436,430 61		3,564 4		8,554 56		8,118,731 80			

1879 års riksstat anslår:												
Penningar.		Förslagsanslag:								Summa.		
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikfoten.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
Tpt	7,082,381	58	221,560	74	436,430	61	3,564	4	8,554	56	7,748,927	49
	27,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27,300	—
	60,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60,800	—
	44,900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,900	—
	66,050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66,050	—
	131,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	131,000	—
	9,141	25	158	29	236	46	—	—	—	—	9,536	—
	35,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35,000	—
	35,125	06	8,208	—	6,208	02	70	9	170	16	49,711	24
	450,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	450,000	—
	28,750	—	—	—	42,930	09	—	—	—	—	71,680	09
	2,750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,750	—
	—	—	—	—	25,672	71	—	—	—	—	25,672	71
	6,721	04	14,080	59	284,401	95	988	8	2,373	12	307,576	70
	24,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,000	—
	33,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33,000	—
	1,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,500	—
	21,324	77	—	—	—	—	—	—	—	—	21,324	77
	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—
S:a	8,074,743	70	244,007	62	795,879	84	4,624	1	11,097	84	9,125,729	—

Vitterhets-, historie- och anti-
 Akademien för de fria konsterna
 utrikes resestipendier)
 Musikaliska akademien
 Naturhistoriska riksmuseum
 Undervisningsanstalter för döf-
 Allmänna institutet
 Till understöd och uppmuntran
 anstalter för medellösa döf-
 Fattigvården i Stockholm och
 Fattigvården i allmänhet, *förslags-*
 Lasarets underhåll
 Hospitals underhåll, *förslagsan-*
 Stora Barnhuset i Stockholm
 Frimurarebarnhuset
 Barnhusen i landsorterna
 Kyrkors underhåll
 Resestipendier samt läroböckers
tionsanslag
Tillkommer för provincialläka-
 institutet och veterinärinsti-
 Rese- och traktamentspenningar,
 Skrifmaterialier och expenser, ved
Tillkommer för jemnande af
 Extra utgifter, *reservationsanslag*

Förslag till blifvande riksstat:												
	Förslagsanslag:											
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Summa.	
							Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikfoten.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	kr.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	7,452,185	89	221,560	74	436,430	61	3,564	4	8,554	56	8,118,731	80
qvittets-akademien	27,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27,300	—
(deraf <i>reservationsanslag</i> 9,000 kr. till												
	60,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60,800	—
	44,900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,900	—
	66,050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66,050	—
stumma och blinda:												
81,000: —												
åt mindre uppfostrings-												
stumma och blinda barn	131,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	131,000	—
50,000: —												
landsorterna	9,141	25	158	29	236	46	—	—	—	—	9,536	—
<i>anslag</i>	35,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35,000	—
	35,125	06	8,208	—	6,208	02	70	9	170	16	49,711	24
<i>slag</i>	450,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	450,000	—
	28,750	—	—	—	42,930	09	—	—	—	—	71,680	09
	2,750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,750	—
	—	—	—	—	25,672	71	—	—	—	—	25,672	71
	6,721	04	14,080	59	284,401	95	988	8	2,373	12	307,576	70
och lärda verks utgifvande, <i>reserva-</i>												
	24,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,000	—
33,000: —												
re, gymnastiska central-												
tutet	51,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51,000	—
18,000: —												
<i>förslagsanslag</i>	1,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,500	—
m. m., <i>förslagsanslag</i>	21,324	77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
hufvudtitelns slutsumma	2,198	76	—	—	—	—	—	—	—	—	23,523	53
	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—
Summa	8,464,746	77	244,007	62	795,879	84	4,624	1	11,097	84	9,515,732	07

Bil. Litt. D.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
Åttonde hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Nationalmuseum:		
För tillfällig löneförbättring åt dess embets- och tjänstemän	1,100	—
Domkapitlens expeditioner:		
För tillfällig löneförbättring åt dess tjänstemän	3,716	—
Universiteten:		
Upsala:		
Till seminariet för språkvetenskap	3,000: —	
,, uppförande af ny universitetsbyggnad 150,000: —	153,000: —	
Lund:		
Till seminariet för språkvetenskap	2,950: —	
,, särskilda observationers anställande		
vid astronomiska institutionen	1,500: —	
,, uppförande af ny universitetsbyggnad 100,000: —	104,450: —	
	257,450	—
Allmänna läroverken:		
Till resestipendier åt lärare i lefvande språk	6,000	—
De tekniska läroverken:		
Till understöd för tekniska afton- och söndagsskolor	20,000	—
Medicinalstyrelsen:		
Till uppehållande af undervisningen vid Farmaceutiska institutet ...	7,575	—
Vetenskapsakademien:		
Till underhåll m. m. af den zoologiska stationen vid Kristineberg i		
Göteborgs län	2,000	—
Veterinärundervisningen:		
För tillämpning af veterinärrättingens i Skara nya		
utgiftsstat	12,900: —	
Till inredning af veterinärinstitutets i Stockholm nya		
lokaler m. m.	50,000: —	
	62,900	—
Transport	360,741	—

	Kronor.	ö.
Transport	360,741	—
Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien:		
Till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening	4,000: —	
„ undersökningar och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar	3,200: —	
„ utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m.	2,000: —	9,200
Fria konsternas akademi:		
Till reparation å akademiens hus	7,600	—
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:		
Till fortsättande af blindinstitutets verksamhet	15,000: —	
„ uppehållande af undervisningen vid två läroanstalter för öfveråriga döfstumma och inrättandet af en tredje dylik anstalt	43,500: —	58,500
Hospitalsvården:		
Till hospitalsbyggnader	92,000: —	
Understöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn	20,000: —	
D:o „ det i Jerfsö socken af Helsingland inrättade sjukhem för spetälske	7,500: —	119,500
Diverse anslag:		
Svenska fornskriftsällskapet	2,000: —	
Till beredande af religionsvård åt svenska sjömän m. fl. i utländska hamnar	10,000: —	
„ restauration af domkyrkan i Linköping	8,000: —	
„ fortsättande af de arkeologiska undersökningarne på Björkö	5,000: —	
För tillsyn och vård af lifrustkammarens samlingar	600: —	
Till förvarande och vårdande af den skandinavisk-etnografiska samlingen i Stockholm	11,600: —	
„ godtgörelse för af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, tillhörande denna hufvudtitel	8,226: 93.	
„ inköp af Linnés forna egendom Hammarby samt den der förvarade Linnéanska lösegendomen	30,000: —	75,426 93
Summa	630,967	93